

महाराष्ट्र शासन - कृषि विभाग

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

३० ब, आर्केड, वर्ल्ड ट्रेड सेंटर, कफ परेड, मुंबई-४०० ००५

दूरध्वनी क्र. ०२२-२२९६३३५९/२

ई-मेल :-mahapocra@gmail.com

जा क्र. नादेकृसंप्र- १११८ / प्र क्र १६३ / कृव्यवि / ४६०

दि. ०६.११.२०१८

१३

प्रति,

प्रकल्प संचालक, आत्मा
(प्रकल्पातील सर्व जिल्हे)

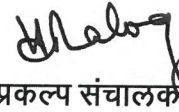
विषय :- नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत हवामान अनुकूल वस्तुंसाठी उदयोन्मुख मुल्य-शृंखला बळकट करणे घटकांतर्गत वित्तीय संस्था/व्यावसायिक बँका यांनी मूल्यांकन केलेल्या व्यावसायिक प्रस्तावांना सहाय्य करणे (शेतकरी गट/शेतकरी उत्पादक संघ/शेतकरी उत्पादक कंपनी) मार्गदर्शक सूचना सन २०१८-१९

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत हवामान अनुकूल वस्तुंसाठी उदयोन्मुख मुल्य-शृंखला बळकट करणे घटकांतर्गत वित्तीय संस्था/व्यावसायिक बँका यांनी मूल्यांकन केलेल्या व्यावसायिक प्रस्तावांना सहाय्य करणे (शेतकरी गट/शेतकरी उत्पादक संघ/शेतकरी उत्पादक कंपनी) मार्गदर्शक सूचना सन २०१८-१९ (B2.1) हा मंजूर घटक राबविण्यासाठी मार्गदर्शक सूचना सहपत्रित करण्यात येत आहेत.

पात्र लाभार्थींना पुर्वसंमती पत्रासोबत प्रकल्पांतर्गत प्रापण (खरेदी) विषयक बाबींसाठी मार्गदर्शक सूचना तसेच सामाजिक व पर्यावरण विषयक छाननीसूची सह सुरक्षा विषयक उपाययोजना नियमावली देणे आवश्यक आहे.

सोबतच्या मार्गदर्शक सूचनानुसार कार्यवाही करण्यात यावी.

सोबत :- वरीलप्रमाणे

प्रकल्प संचालक

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई

प्रत- माहितीस्तव सादर

१. सचिव, कृषि व पणन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
माहिती व पुढील कार्यावाहीस्तव अग्रेषित
२. आयुक्त, कृषि, कृषि आयुक्तालय, पुणे
३. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, (प्रकल्पांतर्गत सर्व)
४. उप विभागीय कृषि अधिकारी, (प्रकल्पांतर्गत सर्व)

वित्तीय संस्था/व्यावसायिक बँका यांनी मूल्यांकन केलेल्या व्यावसायिक प्रस्तावांना सहाय्य करणे

(शेतकरी गट/शेतकरी उत्पादक संघ /शेतकरी उत्पादक कंपनी)

(To assist the commercial proposals evaluated by financial institutions / commercial banks: *Farmer's Group /
Farmer Producer Organisations / Farmer Producer Company*)

(प्रकल्प उपक्रम सांकेतांक-B2.1)

१. प्रस्तावना:

हवामान बदलाचा राज्याच्या शेतीवर विपरीत परिणाम दिसून येत असून, भविष्यात देखील सदर परिणामांची व्याप्ती वाढणार असल्याचे राज्याच्या हवामान बदला विषयक कृती आराखडयामध्ये नमूद केले आहे. मराठवाडा व विदर्भातील शेतक-यांना गेल्या काही वर्षांपासून मोठ्या दुष्काळास सामोरे जावे लागत असून भू-गर्भातील पाणी साठयावर व जमिनीच्या आरोग्यावर विपरीत परिणाम होत आहे. परिणामी शेतीमधील पिकांची उत्पादकता घटत आहे. तसेच पूर्णा नदीच्या खो-यातील भू-भाग हा निसर्गतःच क्षारपड असल्याने शेतीसाठी सिंचनास मर्यादा येत आहेत. या प्रतिकूल परिस्थितीमध्ये अल्प भू-धारक शेतक-यांच्या उत्पादनावर विपरीत परिणाम होत असल्याचे दिसून येत आहे.

राज्यात शेतकऱ्यांची कमी होणारी जमीनधारणा, शेती भांडवल पुरवठ्यास आलेल्या मर्यादा, तांत्रिकीकरण/औद्योगिकीकरणास असलेला वाव, तसेच जमिनीची कमी होत असलेली उत्पादकता व कृषि विस्तारास सध्यस्थितीमध्ये असलेल्या मर्यादा, ग्रामीण भागामध्ये दिवसेंदिवस शेती कामांमध्ये खर्च व मशागतीच्या कामामधील वेळेच्या अनिश्चिततेमुळे पिक उत्पादनाचा वाढीव खर्च, हवामानातील बदलांमुळे निर्माण झालेली दुष्काळसदृश्य परिस्थिती अशा समस्यांमुळे शेतकऱ्यांना शेतीपूरक तसेच प्रक्रियेद्वारे उत्पादित गुणवत्तापूर्ण कृषि मालाचे उत्पादन आवश्यक आहे. अशा प्रकारे उत्पादन करताना हवामानातील बदल, कृषि उत्पादनातील अस्थिरता विचारात घेणे आवश्यक आहे. वापरण्यात येणारे तंत्रज्ञान हे हवामान बदलामुळे उद्भवणाऱ्या परिस्थितीस जुळवून घेण्यास सक्षम असणे आवश्यक आहे. शेतकरी उत्पादक कंपनी आणि शेतकरी गटांना सक्षम करण्याच्या उद्देशाने नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत “वित्तीय संस्था/व्यावसायिक बँका यांनी मूल्यांकन केलेल्या व्यावसायिक प्रस्तावांना सहाय्य करणे” या घटकाचा समावेश करण्यात आलेला आहे.

२. उद्दिष्टे:

- २.१ शेतीमालाचे मुल्यवर्धन करण्याकरिता शेतकरी उत्पादक कंपन्या व नोंदणीकृत गट यांच्या सहभागाद्वारे आधुनिक तंत्रज्ञानावर आधारित प्रकल्प स्थापित करण्यास, हवामान बदलाच्या अनुषंगाने प्रकल्पाच्या आधुनिकीकरणास व विस्तारीकरणास प्रोत्साहन देणे.
- २.२ उत्पादित मालास ग्राहकांची पसंती, बाजारपेठ निर्माण करणे व निर्यातीस प्रोत्साहन देणे.
- २.३ ग्रामीण भागात लघु व मध्यम अन्न प्रक्रिया उद्योगांना प्राधान्य देऊन रोजगारांच्या संधी उपलब्ध करून देणे.

- २.४ उत्पादित कृषि मालाच्या गुणवत्तेमध्ये वाढ व्हावी, ऊर्जेची बचत व्हावी, यासाठीच्या प्रकल्पांच्या आधुनिकीकरणास प्रोत्साहन देणे.
- २.५ उत्पादन क्षेत्र ते बाजारपेठेपर्यंत एकात्मिक मूल्यसाखळीसाठी सुविधा निर्माण करणे.
- २.६ कृषि माल एकत्रित करून प्रक्रिया करून शेतकरी उत्पादक कंपनी व शेतकरी गटांना सशक्त करणे व त्यांचे सभासदांचे उत्पन्न वाढवणे.
- २.७ शेतकरी उत्पादक कंपनी व शेतकरी गटातील सदस्यांचे बाजारपेठे बाबतचे आकलन वाढविणे.
- २.८ हवामान बदलामुळे उद्भवणाऱ्या परिस्थितीशी जुळवून घेण्यास शेतकरी उत्पादक कंपनी व शेतकरी गटातील सदस्यांना सक्षम करणे.

३. सदर घटकासाठी पात्र लाभार्थी व निवडीचे निकष:

- ३.१ प्रकल्पांतर्गत जिल्ह्यातील शेतकरी उत्पादक कंपनी/शेतकरी उत्पादक संघ.
- ३.२ प्रकल्पासाठी निवड झालेल्या गावातील कोणत्याही यंत्रणेकडे नोंदणी झालेले शेतकरी/ महिला /भूमिहिन व्यक्तींचे इच्छुक गट.
- ३.३ अर्जदार शेतकरी उत्पादक कंपनी/शेतकरी गटांची आर्थिक परिस्थिती ही प्रस्तावीत उद्योग उभारण्यासाठी व चालविण्यासाठी सक्षम असावी.
- ३.४ उभारण्यात येणारा उद्योग हा शेतकरी उत्पादक कंपनी/शेतकरी गटांच्या पीक पद्धतीवर आधारित असणे आवश्यक असून प्रक्रियेसाठी कच्च्या मालाचा काही भाग हा सभासद शेतकऱ्यांकडून उपलब्ध होणे आवश्यक आहे.
- ३.५ उभारण्यात आलेल्या उद्योगामधून उत्पादित होणारा माल हा संबंधित मानक संस्थेने निर्धारित केलेल्या मानकानुसार असावा.
- ३.६ शेतकरी उत्पादक कंपनी व शेतकरी गट यांच्या प्रकल्पास नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्था यांचेकडून कर्ज मंजूर होणे आवश्यक आहे. (कर्जाची रक्कम हि मंजूर अनुदानाच्या किमान दीडपट असणे आवश्यक आहे.)
- ३.७ शेतकरी उत्पादक कंपनी व शेतकरी गटाने नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्था व प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाशी विहित नमुन्याप्रमाणे करार करावा.

४. अर्थसहाय्य:

- ४.१ कारखाना व यंत्रे (Plant & Machinery) आणि प्रक्रिया प्रकल्पांसाठी आवश्यक बांधकाम खर्चाच्या ५० टक्के अनुदान देय राहिल. अनुदानाची कमाल मर्यादा रु. ५० लाख राहिल. प्रकल्पाच्या उद्दीष्टांशी नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेने मंजूर केलेले सुसंगत प्रकल्प अहवाल रुपये १ कोटी पेक्षा जास्त रकमेचे असल्यास मंजुरीसाठी शासनाकडे सादर करण्यात येतील. (संदर्भ: शासन निर्णय क्रमांक: नादेकृ-२०१७/प्र. क्र. ४०/८अ, दि. २८/०९/२०१८)
- ४.२ अनुदान मिळण्यासाठी नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेने व्यवसाय आराखड्यास मुदतीचे कर्जास मंजुरी देणे आवश्यक आहे. कर्जाची रक्कम ही मंजूर अनुदानाच्या किमान दीडपट असणे आवश्यक आहे.

- ४.३ अनुदानासाठी प्रकल्प अहवालामध्ये असलेल्या जमिनीच्या किमतीचा/ भाडेपट्ट्याच्या रकमेचा समावेश राहणार नाही.
- ४.५ या प्रकल्पांतर्गत अनुदान क्रेडिट लिंकड बँक ऍडेड सबसिडी (Matching Grants) या तत्वानुसार प्रकल्प पूर्ण झाल्यानंतर व पूर्ण क्षमतेने उत्पादनात आल्यानंतर देण्यात येईल.
- ४.६ प्रकल्प अहवालामध्ये प्रकल्पासाठी सर्व आवश्यक घटक अंतर्भूत करणे आवश्यक आहे.
- ४.७ अर्ज सादर करण्याची तारीख प्रत्यक्ष कामास सुरुवात होण्यापूर्वीची असावी.
- ४.८ प्रस्तावित प्रकल्पाची मालकी अर्थसहाय्यासाठी अर्ज केलेल्या शेतकरी उत्पादक कंपनी /शेतकरी गटाची असेल. भागीदारी (Partnership) मध्ये असलेल्या प्रकल्पांसाठी अर्थसहाय्य देय नाही.

आवश्यक कागदपत्रे:

१. विहित नमुन्यातील अर्ज व हमीपत्र
२. अर्जदार संस्थेचे नोंदणी पत्र
३. DPR- तपशीलवार प्रकल्प अहवाल
४. संस्थेची/गटाची नियमावली/पोट नियमावली
५. वार्षिक अहवाल आणि मागील तीन वर्षांचे ऑडिटेड स्टेटमेंट (असल्यास) व पुढील ३ वर्षांचे प्रक्षेपित (Projected) ताळेबंद.
६. प्रस्तावित इमारतीची/प्रकल्प उभारणीची ब्लुप्रिंट (आवश्यकतेनुसार).
७. प्रकल्पासाठी उपलब्ध जमिनीचा ७/१२, ८ अ (किंवा ३० वर्षे भाडेतत्वाचा करारनामा व आवश्यक असल्यास प्रकल्पाच्या वापरासाठी परवानगी असलेबाबत सक्षम अधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र).
८. सादर केलेल्या प्रकल्पामध्ये प्रकल्पातील घटकांची बाबनिहाय आणि किंमतीनिहाय तपशीलवार माहिती, बाजारपेठेविषयी माहिती (backward, forward linkage), प्रकल्पांतर्गत कृषि प्रक्रिया प्रकल्पांचा फ्लो (Flow) डायग्राम, प्रकल्प राबविण्याचे वेळापत्रक: (जमिनी अधिकृत केल्याची तारीख, इमारतीचे बांधकाम सुरु करण्याची तारीख ,बांधकाम पूर्णत्वाची तारीख, प्लांट आणि मशीनरी उभारणीची तारीख, प्रायोगिक तत्वावर उत्पादन सुरु करण्याची तारीख, व्यापारी तत्वावरील उत्पादन सुरु करण्याची तारीख व प्रकल्प पूर्ण क्षमतेने सुरु करण्याची तारीख) असणे आवश्यक आहे.

याव्यतिरिक्त नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेस कर्ज मंजूरीसाठी आवश्यक असलेली कागदपत्रे उपलब्ध करून देणे आवश्यक राहिल.

प्रस्तावित प्रकल्पांतर्गत घटक:

खालीलप्रमाणे घटकांची यादी उदाहरणादाखल दिली आहे.

१. कृषि उत्पादनाचे संकलन केंद्र
२. कृषि उत्पादनाचे वर्गीकरण व प्रतवारी केंद्र
३. गोदाम व छोटे वेअर हाऊस
४. फळ पिकवणी केंद्र

५. कृषि मालावर प्राथमिक प्रक्रिया केंद्र
६. फळे व भाजीपाला वाहतुकीसाठी शीतवाहन
७. वातानुकूलित कृषि माल विक्री केंद्र
८. व्हेंडिंग कार्ट
९. कृषि माल प्रक्रिया केंद्र

वरीलप्रमाणे शेतकरी उत्पादक कंपनी/शेतकरी गटांच्या क्षेत्रातील वाव विचारात घेऊन स्वतः व्यवसाय निवडण्याची मुभा आहे. शेतमाल एकत्रीकरण, प्रक्रिया, मूल्यवृद्धी, पणन व्यवस्था हा प्रस्तावित प्रकल्पाचा गाभा असावा. नवीन प्रकल्प तसेच गरजेनुसार जुन्या प्रकल्पांचे आधुनिकीकरण, विस्तारीकरण यामध्ये समाविष्ट करता येईल. हाती घ्यावयाचा प्रकल्प हा आर्थिक दृष्ट्या व्यवहार्य व नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेने मंजूर करणे आवश्यक आहे.

५. अंमलबजावणीची कार्यपद्धती : अंमलबजावणीतील विविध स्तरावरील जबाबदाऱ्या

५.१ लाभार्थी संस्था:

- ५.१.१ पात्र शेतकरी उत्पादक कंपनी/नोंदणीकृत शेतकरी गटांनी घटकांतर्गत बाबींचा लाभ घेण्यासाठी आवश्यक कागदपत्रांसह विहित नमुन्यात अर्ज, हमीपत्र (प्रपत्र-१) व प्रकल्प अहवाल उपविभागीय कृषि अधिकारी यांचेकडे सादर करावा.
- ५.१.२ वित्तीय अधिकार नियम १९७८ भाग दूसरा नुसार प्रदान करण्यात आलेल्या शक्ति व वित्तीय मर्यादेनुसार (अनुदान रक्कम-प्रकल्प संचालक रु. १ कोटी पर्यंत प्रती प्रस्ताव, जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी किंवा प्रकल्प संचालक, आत्मा रु. २५ लक्ष पर्यंत प्रती प्रस्ताव, उपविभागीय कृषि अधिकारी रु. १० लक्ष पर्यंत प्रती प्रस्ताव) हे सादर केलेली कागदपत्र व प्रकल्प अहवालाची तांत्रिक पडताळणी करून सक्षम अधिकारी पूर्वसंमती देतील. सदर पूर्वसंमती अर्जदार संस्था व नोंदणीकृत वित्तीय संस्थेच्या नावे असेल.
- ५.१.३ प्रकल्प अहवालास पूर्वसंमती प्राप्त झाल्यानंतर पूर्वसंमती पत्रासह प्रकल्प अहवाल संबधित नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेकडे सादर करावयाचा आहे. कर्ज मंजूर झाल्यानंतर (उपलब्ध होणाऱ्या कर्जाची रक्कम ही किमान अनुदानाच्या किमान दीडपट रकमे इतकी असणे आवश्यक आहे) कर्ज मंजूरीचे पत्र उपविभागीय कृषि अधिकारी यांना सादर करावे.
- ५.१.४ नोंदणीकृत बँक / वित्तीय संस्थेने कर्ज मंजूरीसाठी सर्व आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता लाभार्थी संस्थेने करावयाची आहे. तसेच प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष व नोंदणीकृत वित्तीय संस्था यांचे बरोबर आवश्यक करारनामे (MoU) करावयाचे आहे.
- ५.१.५ नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेच्या नियमावलीनुसार कर्ज मंजूरीसाठी आवश्यक असलेला स्वहिश्याची रक्कम उभारणे अनिवार्य आहे.
- ५.१.६ पूर्वसंमती मध्ये नमूद मुदतीनुसार प्रकल्प उभारणी सुरू करावयाची असून पूर्वसंमती मध्ये नमूद मुदतीमध्ये प्रकल्पाची उभारणी पूर्ण करून प्रकल्प पूर्ण क्षमतेने सुरू होणे आवश्यक आहे.

- ५.१.७ प्रकल्प अहवालामध्ये प्रस्तावित केल्यानुसार तांत्रिक मापदंडानुसार प्रकल्पाची उभारणी करणे आवश्यक आहे. प्रकल्प उभारणी तांत्रिक मापदंडानुसार असल्याचे सक्षम व्यक्तीचे (चार्टर्ड अकॉउंटंट, मूल्यानिर्धारणासाठी प्राधिकृत केलेले अभियंता इ.) /संस्थेचे आवश्यक प्रमाणपत्र सादर करावायची जबाबदारी लाभार्थी संस्थेची राहिल.
- ५.१.८ प्रकल्प उभारणीपूर्वी, उभारणीदरम्यान व उभारणी पश्चात तपासणीसाठी व आवश्यक कागदपत्रे (परवानग्या, बिले इ.) दाखविण्यासाठी नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थांचे प्रतिनिधी व प्रकल्पाचे अधिकारी यांना सहकार्य करावयाचे आहे.
- ५.१.९ कर्ज मंजूर करणाऱ्या नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेमध्ये अर्जदार शेतकरी उत्पादक कंपनी/नोंदणीकृत शेतकरी गटाच्या नावे लोन अकाउंट उघडणे बंधनकारक आहे.
- ५.१.१० प्रकल्प उभारणी जागतिक बँकेने निर्धारित केलेल्या प्रापण पद्धतीनुसार करावयाची आहे. याबाबतची नियमावली उपविभागीय कृषि अधिकारी यांचेकडून प्राप्त करून घ्यावी.
- ५.१.११ जागतिक बँकेने निर्धारित केलेल्या सामाजिक व पर्यावरण विषयक छाननीसूची व नियमावलीचे पालन करणे व सुरक्षा विषयक उपाययोजना व नियमावलीचे पालन करणे आवश्यक आहे.
- ५.१.१२ प्रकल्प उभारणी पूर्ण झालेनंतर व प्रकल्प पूर्ण क्षमतेने सुरु झालेबाबत उपविभागीय कृषि अधिकारी यांना प्रपत्र ४ मध्ये अवगत करावे.

५.२ उपविभागीय कृषि अधिकारी:

- ५.२.१ विहित नमुन्यातील अर्ज व सादर केलेल्या कागदपत्रांच्या आधारे अर्जदार संस्था प्रस्तावित प्रकल्प उभारणीसाठी सक्षम असल्याबाबत खात्री करावी.
- ५.२.२ अर्जदार संस्था व नियोजित प्रकल्प स्थळास भेट देऊन नियोजित प्रकल्प स्थळ प्रस्तावित प्रकल्पासाठी योग्य असल्याची खात्री करावी. उभारणी पूर्व मोक्या तपासणीचे लाभार्थी संस्थेचे प्रमुखासह अक्षांश रेखांश सह छायाचित्र काढून संगणक प्रणालीवर अपलोड करावेत. वित्तीय अधिकार नियम १९७८ नुसार वरिष्ठ स्तरावर मंजूरी आवश्यक असल्यास स्वयंस्पष्ट अभिप्रायासह इच्छुक लाभार्थ्यांचा विहित नमुन्यातील अर्ज, प्रकल्प अहवाल व सादर केलेली कागदपत्रे संबधित वरिष्ठ कार्यालयास सादर करावीत.
- ५.२.३ सादर केलेल्या प्रकल्प अहवालाची कृषि व्यवसाय विशेषज्ञ यांचे मदतीने पडताळणी करून योग्य प्रस्तावांना वित्तीय अधिकार नियम १९७८ भाग दूसरा इ २८, २९ नुसार लाभार्थी संस्था व नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्था यांचे नावे विहित नमुन्यातील पूर्वसंमती पत्र द्यावे/पूर्वसंमती पत्रासाठी शिफारस करावी. शेतकरी उत्पादक कंपनी /शेतकरी गटांबरोबर MoU करावा. (अनुदान रक्कम- प्रकल्प संचालक रु. १ कोटी प्रती प्रस्ताव, जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी किंवा प्रकल्प संचालक, आत्मा रु. २५ लक्ष प्रती प्रस्ताव, उपविभागीय कृषि अधिकारी रु. १० लक्ष पर्यंत प्रती प्रस्ताव).
- ५.२.४ सदर घटकांतर्गत प्राप्त अर्ज, पूर्वसंमती, प्रकल्प उभारणीबाबत प्रगती व प्रकल्प पूर्ण उभारणीबाबत वेळोवेळी होणाऱ्या प्रकल्पासाठीच्या जिल्हास्तरीय समितीच्या वेळोवेळी होणाऱ्या बैठकामध्ये माहिती द्यावी.

- ५.२.५ प्रस्तावित प्रकल्पास नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेकडून कर्ज मंजूर होण्यासाठी अर्जदार संस्थेस सहकार्य करावे. यासाठी संबधित बँक, जिल्हा अग्रणी बँक, जिल्हास्तरीय बँकर्स समिती व जिल्हाधिकारी यांचेशी समन्वय साधावा.
- ५.२.६ प्रकल्प उभारणी दरम्यान आवश्यकतेनुसार प्रकल्प स्थळास भेटी द्याव्यात व प्रकल्पाची उभारणी तांत्रिक निकषानुसार असल्याची खात्री करावी.
- ५.२.७ प्रकल्प उभारणीनंतर प्रकल्प उभारणी पूर्ण झाल्याचे लाभार्थी संस्थेने अवगत केल्यावर नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेचे प्रतिनिधी व लाभार्थी संस्थेच्या प्रमुखासमवेत विहित नमुन्यात मोका तपासणी करावी. उभारणी पश्चात मोका तपासणीचे लाभार्थी संस्थेचे प्रमुख, नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेच्या प्रतिनिधीसह अक्षांश रेखांश सह छायाचित्र काढून संगणक प्रणालीवर अपलोड करावेत.
- ५.२.८ जागतिक बँकेने निर्धारित केलेल्या सामाजिक व पर्यावरण विषयक छाननीसूची व नियमावलीचे पालन करून सुरक्षा विषयक उपाययोजना व नियमावलीचे पालन केल्याबाबतची खात्री करावी. तसेच प्रकल्प उभारणी ही जागतिक बँकेने निर्धारित केलेल्या प्रापण पद्धतीनुसार आहे याची खात्री करावी. याबाबतची नियमावली पूर्व संमती पत्रासोबत उपलब्ध करून द्यावी.

५.३ प्रकल्प संचालक, आत्मा:

- ५.३.१ उपविभागीय कृषि अधिकारी यांचेकडून प्राप्त संभाव्य अनुदान रक्कम रु. १० लाखापेक्षा जास्त अनुदान रक्कम असलेल्या प्रस्तावांची प्राप्त कागदपत्र व प्रकल्प अहवाल याआधारे अर्जदार संस्था प्रकल्प उभारणीसाठी सक्षम असल्याबाबत खात्री करावी.
- ५.३.२ वरीलप्रमाणे अर्जदार संस्था व नियोजित प्रकल्प स्थळास भेट देऊन नियोजित प्रकल्प स्थळ प्रस्तावित प्रकल्पासाठी योग्य असल्याची खात्री करावी. उभारणी पूर्व मोका तपासणीचे लाभार्थी संस्थेचे प्रमुखासह अक्षांश रेखांश सह छायाचित्र काढून संगणक प्रणालीवर अपलोड करावेत.
- ५.३.३ प्राप्त प्रकल्प अहवालाची कृषि व्यवसाय विशेषज्ञ यांचे मदतीने पडताळणी करून योग्य प्रस्तावांना (वित्तीय अधिकार नियम १९७८ भाग दूसरा इ २८,२९ नुसार) लाभार्थी संस्था व नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्था यांचे नावे विहित नमुन्यातील पूर्वसंमती पत्र द्यावे/पूर्वसंमती पत्रासाठी शिफारस करावी.
- ५.३.४ प्रस्तावित प्रकल्पास नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेकडून कर्ज मंजूर होण्यासाठी अर्जदार संस्थेस सहकार्य व मार्गदर्शन करावे. यासाठी जिल्हा अग्रणी बँक व जिल्हाधिकारी यांचेशी समन्वय साधावा. जिल्हास्तरीय बँकर्स समितीच्या बैठकीमध्ये याबाबत नियमित आढावा घ्यावा.
- ५.३.५ सदर घटकांतर्गत जिल्ह्यामधून प्राप्त अर्ज, पूर्वसंमती, प्रकल्प उभारणीबाबत प्रगती व पूर्ण झालेल्या प्रकल्पांच्या सद्यस्थितीबाबत प्रकल्पासाठीच्या जिल्हास्तरीय समितीच्या वेळोवेळी होणाऱ्या सभेमध्ये अवगत करावे.

- ५.३.६ उपविभागीय कृषि अधिकारी यांचेकडून प्राप्त संभाव्य अनुदान रक्कम रुपये १० लक्ष ते २५ लाखापर्यंत अनुदान रकमेचे असलेल्या प्रकल्पांना पूर्वसंमती व अनुदान अदायगीची कार्यवाही करावयाची आहे.
- ५.३.७ पूर्वसंमती दिलेल्या प्रकल्पांना उभारणीपूर्व, उभारणी दरम्यान व उभारणी पश्चात भेटी द्याव्यात.
- ५.३.८ प्रकल्प पूर्ण झाल्याचे लाभार्थी संस्थेने अवगत केल्यानंतर नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थांचे प्रतिनिधी लाभार्थी संस्थेचे प्रमुख यांचे समवेत उभारणीपश्चात प्रकल्पास भेट देऊन विहित नमुन्यातील मोका तपासणी पूर्ण करावी. प्रकल्पासमवेत लाभार्थी संस्थेचे प्रमुख, नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेचे प्रतिनिधी यांचेसह तपासणीचे छायाचित्र अक्षांश व रेखांश सह प्रकल्पाच्या संकेत स्थळावर अपलोड करावेत.

५.४ कृषि व्यवसाय विशेषज्ञ (प्रकल्प स्तर):

- ५.४.१ उपविभागीय कृषि अधिकारी यांची शिफारस विचारात घेऊन अर्जदार संस्था व नियोजित प्रकल्प स्थळास भेट देऊन नियोजित प्रकल्प स्थळ प्रस्तावित प्रकल्पासाठी योग्य असल्याची खात्री करावी. उभारणी पूर्व मोका तपासणीचे लाभार्थी संस्थेचे प्रमुखासह अक्षांश रेखांश सह छायाचित्र काढून संगणक प्रणालीवर अपलोड करावेत.
- ५.४.२ उपविभागीय कृषि अधिकारी यांचेकडून प्राप्त संभाव्य अनुदान रक्कम रुपये २५ लक्ष ते १ कोटी पर्यंत अनुदान रकमेचे असलेल्या प्रकल्पांना पूर्वसंमती व अनुदान अदायगीची कार्यवाही करावयाची आहे.
- ५.४.३ पूर्वसंमती दिलेल्या प्रकल्पांना उभारणीपूर्व, उभारणी दरम्यान व उभारणीपश्चात भेटी द्याव्यात.
- ५.४.४ प्रकल्प पूर्ण झाल्याचे लाभार्थी संस्थेने अवगत केल्यानंतर नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थांचे प्रतिनिधी लाभार्थी संस्थेचे प्रमुख यांचे समवेत उभारणीपश्चात प्रकल्पास भेट देऊन विहित नमुन्यातील मोका तपासणी पूर्ण करावी. प्रकल्पासमवेत लाभार्थी संस्थेचे प्रमुख, नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेचे प्रतिनिधी यांचेसह तपासणीचे छायाचित्र अक्षांश व रेखांश सह प्रकल्पाच्या संकेत स्थळावर अपलोड करावेत.

प्रपत्र-१

महाराष्ट्र शासन - कृषि विभाग
नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

प्रकल्पांतर्गत शेतकरी उत्पादक गट/ शेतकरी उत्पादक कंपनी/ स्वयंसहाय्यता गट यांनी अर्थसहाय्यासाठी करावयाचा अर्ज

प्रति,

उप विभागीय कृषि अधिकारी,

उपविभाग.....

जिल्हा

महोदय,

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत ----- शेतकरी उत्पादक गट/
शेतकरी उत्पादक कंपनी/ स्वयंसहाय्यता गट ----- प्रक्रिया उद्योगामध्ये गुंतवणूक करणेस
तयार आहे, त्याकरिता प्रकल्पांतर्गत खालील घटकाकरिता निवड होणेसाठी विनंती अर्ज सादर करत आहे.

घटकाचे नाव-

घटकाचा तपशील-

अ) अर्ज करणाऱ्या गटाचा तपशील	
१. गटाचे नाव -	
२. गटाचा प्रकार (FPC/FPO/SHG/FIG/इतर) -	
३. ज्या यंत्रणे/ कार्यालयाकडे नोंदणी झाली आहे त्या यंत्रणे/कार्यालयाचे नाव	
४. नोंदणी क्रमांक व दिनांक	
५. गटाचे कार्यक्षेत्र (गावाची संख्या व तालुक्यांची नावे व जिल्हा) -	
६. गटातील एकूण सभासद संख्या -	स्त्रिया <input type="text"/> पुरुष <input type="text"/> एकूण <input type="text"/>
७. नोंदणी करताना गटाचा पूर्ण पत्ता-	गाव..... पोस्ट..... तालुका.....जिल्हा..... पिन क्र.- <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>

८. दुरध्वनी क्र. (STD कोड सह) -	<input type="text"/>		
९. मुख्य प्रवर्तकाचे नाव -	<input type="text"/>		
१०. मुख्य प्रवर्तकाचा भ्रमणध्वनी क्र.-	<input type="text"/>		
११. संपर्कासाठी ई-मेल आयडी-	<input type="text"/>		
१२. गटाचे सचिव / मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याचे नाव	<input type="text"/>		
१३. गटाचे सचिव / मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याचा भ्रमणध्वनी क्र.-	<input type="text"/>		
प्रस्तावित केलेल्या व्यवसायाबाबतचा पूर्वानुभव -			
अ. प्रशिक्षण घेतले आहे का ?	<input type="text"/>		
ब. असल्यास कोठे ?	<input type="text"/>		
क. अभ्यास दौरा/ भेट दिली आहे का ? कोठे ?	<input type="text"/>		
प्रस्तावित प्रकल्पाचा एकूण खर्च (रु.)	<input type="text"/>		
प्रकल्पांतर्गत वार्षिक रोजगार निर्मिती (मनुष्यदिन) (संख्या)			
हंगामी	<input type="text"/>		
कायमस्वरूपी	<input type="text"/>		
तांत्रिक	<input type="text"/>		
अतांत्रिक	<input type="text"/>		
परिसरातील सुरु असलेल्या याच प्रकारच्या इतर उद्योगाबाबत थोडक्यात तपशील			
ब) प्रस्तावित प्रकल्पाचा तपशील			
प्रकल्पाचे नाव-	<input type="text"/>		
प्रकल्पाचे ठिकाण	गाव -	तालुका -	जिल्हा -
गटाच्या मालकीची जमिन (हे./आर) -	<input type="text"/>		
सर्व्हे नंबर -	<input type="text"/>		
यापैकी मागणी केलेल्या प्रकल्पासाठी उपलब्ध होणारी जमिन (हे./आर) -	<input type="text"/>		
सदर जमिन औद्योगिक वापरण्यास परवानगी आहे का?	<input type="text"/>		
आवश्यक यंत्रसामुग्री-	तपशील	(भारतात उपलब्ध/ भारता बाहेरील)	
	१.	<input type="text"/>	
	२.	<input type="text"/>	
	३.	<input type="text"/>	
आवश्यक तंत्रज्ञान -	तपशील	(भारतात उपलब्ध/ भारता बाहेरील)	
	१.	<input type="text"/>	
	२.	<input type="text"/>	
	३.	<input type="text"/>	
क्षमता-	प्रतिदिन-	प्रतिवर्ष-	

प्रकल्पाची विद्युत आवश्यकता (KV) -		
विद्युत उपलब्धता (KV)		
उभारणी केलेल्या उद्योगातून बाहेर पडणाऱ्या प्रदुषित पाण्यावर प्रक्रियेची तरतूदी बाबत तपशील		
प्रकल्पाच्या ठिकाणापर्यंत वाहतुकीसाठी प्रमुख रस्त्यांबाबतचा तपशील -		
गोदामाची उपलब्धता / साठवणूक व्यवस्था	स्वतःचे	भाड्याचे
मनुष्यबळ आवश्यकता (संख्या)	तांत्रिक -	अतांत्रिक -
मनुष्यबळ उपलब्धता (संख्या)	तांत्रिक -	अतांत्रिक -
मनुष्यबळ आवश्यकता (संख्या)	हंगामी -	कायमस्वरूपी -
मनुष्यबळ उपलब्धता (संख्या)	हंगामी -	कायमस्वरूपी -
प्रकल्पाचा लाभ अल्प/ अत्यल्प भूधारक शेतकऱ्यांना होतो का ?		होय / नाही

उत्पादीत मालाला बाजारपेठे मध्ये मागणी असलेबाबत थोडक्यात विवेचन			
अ. कोणती बाजारपेठ ?			
ब. बाजारपेठेची अंदाजीत मागणी			
क. वाहतूक व्यवस्था			
ड. मागणीचा कालावधी			
क) प्रस्तावित प्रकल्पाचा खर्च			
अ.क्र.	तपशील	आवश्यकता	अंदाजित रक्कम (रु.)
१.	जमिनीचे क्षेत्र (चौ.मी.)		
२.	बांधकाम (चौ.मी.)		
३.	यंत्रसामुग्री व साधनसामुग्री		
४.	विद्युतीकरण		
५.	फर्निचर		
६.	संगणक/ प्रिंटर (संख्या)		
७.	प्राथमिक प्रकल्प सुरु करणे करिता आवश्यक खेळते भांडवल (रु.)		
८.	इतर भांडवल (रु.)		
एकूण			
निधी उपलब्धता	स्व हिस्सा (रु.)		
	बँक कर्ज (रु.)		
	प्रकल्पातून अंदाजित मिळणारे अनुदान (रु.)		
	प्रस्तावित बँकेचे नाव व शाखा		
	यापूर्वी घेतलेले कर्ज (रु.)		
	शिल्लक परतफेड (रु.)		

ड) प्रकल्प आराखडयामध्ये खालील बाबी आवश्यक आहेत.	
१. Cash Flow Statement	
२. Net present value statement	
३. चालू कर्जाच्या परतफेडी बाबत बँकेचे स्टेटमेंट	
४.	
५.	
संस्थात्मक दुवे	
तंत्रज्ञान / R & D संस्था	
लहान शेतकरी व मागासवर्गीय यांच्यातील दुवा व त्यांना यांबाबत प्रशिक्षण, विद्यापीठे इ.	
व्यवसाय आराखडयामध्ये खालील बाबींबाबत तपशील असणे आवश्यक आहे .	
१. सध्याचे बाजार	२. भविष्यात मागणी
३. विपणन धोरण	४. बाजार संबंध
५. दळणवळण	६. इन्शुरन्स बाबत तपशील
अमंलबजावणी वेळापत्रक	
प्रकल्पाचे टप्पे, अमंलबजावणी तारीख (Bar charts, Milestone Charts सोबत द्यावे)	
तंत्रज्ञान व व्यवस्थापकीय चा तपशील (कार्य, देखभाल, वित्त, विपणन इ.) आवश्यकता व उपलब्धता बाबत सविस्तर तपशील द्यावा	

१. मला / आम्हाला कल्पना आहे की, सदर घटकांतर्गत प्रकल्पातून लाभ घेण्यासाठी नोंदणीकृत बँकेचे/ वित्तीय संस्थेचे कर्ज घेणे अनिवार्य आहे. सदर नोंदणीकृत बँक/ वित्तीय संस्था स्वतंत्रपणे प्रकल्पाची तांत्रिकदृष्ट्या (technically feasible) व आर्थिकदृष्ट्या व्यवहार्यता (financially viable) तपासून त्यांचे धोरणानुसार प्रस्ताव मंजूर करतील. त्यासाठी सदर नोंदणीकृत बँक/ वित्तीय संस्थेशी आवश्यक करारनामा करण्यास आम्ही तयार आहोत. सदर करारनाम्यात प्रकल्पाच्या प्रापण, आर्थिक, पर्यावरणीय तसेच सामाजिक आराखड्यातील तरतुदीप्रमाणे कार्यवाही करण्याचा उल्लेख असेल तसेच जागतिक बँकेच्या लाचलुचपत प्रतिबंधक मार्गदर्शक सूचनांचा पालन करण्याचा उल्लेख असेल. त्याच धर्तीवर प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षाबरोबर आवश्यक करारनामा करण्यात येईल. प्रकल्प पूर्ण झाल्यानंतर प्रकल्प अधिकारी व नोंदणीकृत बँक/ वित्तीय संस्था यांनी तपासणी करून शिफारस केल्याप्रमाणे अनुदान बँकेकडे (back - ended subsidy) कर्ज खाती जमा केले जाईल.
 २. सदर घटकासाठी माझी / आमची निवड झाल्यास आवश्यक कागदपत्रांची पूर्तता करून विहित मुदतीत प्रकल्पाच्या मार्गदर्शक सुचनेनुसार तसेच प्रकल्प अधिकार्यांच्या तांत्रिक देखरेखीखाली काम पूर्ण केल्या नंतरच अनुदान देय राहिल.
 ३. सदरचे काम विहित मुदतीत व मार्गदर्शक सुचनेप्रमाणे पूर्ण न केलेस अनुदान मिळणार नाही, याची मला / आम्हाला जाणीव आहे.
 ४. सदर बाबीचा लाभ घेत असतांना वा त्यानंतर गैरव्यवहार झाल्याचे आढळून आल्यास अथवा लाभांकित बाबीचा गैरवापर झाल्याचे सिद्ध झाल्यास संबंधित घटकासाठी मिळालेले अनुदान सव्याज वसूल केले जाईल. याची मला / आम्हाला स्पष्ट जाणीव आहे.
 ५. प्रकल्पाचे अधिकारी आणि इतर प्राधिकृत व्यक्तींना प्रकल्प व अनुषंगिक बाबी तपासणीसाठी माझी / आमची संमती राहिल तसेच, त्यांना या कामासाठी सहकार्य करण्यात येईल.
- वरील सर्व माहिती आमच्या समजुतीप्रमाणे बरोबर व खरी आहे.

स्थळ:-

दिनांक-

शेतकरी उत्पादक कंपनीच्या/ गटाच्या मुख्य प्रवर्तकाची सही

सोबत खालील बाबींची पूर्तता करणे आवश्यक आहे. :-

१. नोंदणी प्रमाणपत्र
२. व्यवसाय आराखडा
३. मागील आर्थिक वर्षाचा जमाखर्चाचा ताळेबंद (Balance sheet)
४. नजीकच्या काळात झालेल्या लेखापरीक्षाचा अहवाल
५. कच्च्या मालाचा पुरावठा करण्यास तयार असलेल्या शेतकऱ्यांचा तपशील.

प्रपत्र - २

(प्रकल्प स्थळ पाहणी व पात्रतेबाबत अभिप्राय-उपविभागीय कृषि अधिकारी)

मे. ----- या शेतकरी उत्पादक कंपनी/ शेतकरी गट (प्रमुख प्रवर्तक- श्री./श्रीमती. -----) यांनी नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत ----- या प्रकल्पासाठी अनुदान मिळण्यासाठी अर्ज केलेला आहे. यापूर्वी सदर प्रकल्पासाठी/ प्रकल्पातील घटकासाठी इतर कोणत्याही शासकीय योजनेतून लाभ घेतलेला नाही/प्रस्तावित नाही. सदर शेतकरी उत्पादक कंपनी/ शेतकरी गट योजनेच्या निकषाप्रमाणे पात्र आहे. दिनांक ----- रोजी भेट देऊन प्रकल्प स्थळाची पाहणी केली आहे. अर्जासोबत सादर केलेली कागदपत्र, प्रकल्प अहवाल, प्रकल्पाचे नियोजित स्थळ व त्या परिसरातील एकंदर पीक पद्धती पाहता सदर प्रकल्प योग्य असून राबविण्यासाठी शेतकरी उत्पादक कंपनी/ शेतकरी गट सक्षम आहे. सदर शेतकरी उत्पादक कंपनी/ शेतकरी गटास ----- या प्रकल्पासाठी पूर्वसंमती देण्यात येत आहे/देण्यासाठी शिफारस करणेत येत आहे.

उपविभागीय कृषि अधिकारी
(प्रकल्प संचालक, आत्मा/प्रकल्प
संचालक अथवा त्यांनी प्राधिकृत
केलेले अधिकारी)
मुख्यालय -----
नाव -----
स्वाक्षरी -----
दिनांक -----

(टीप-उपविभागीय कृषि अधिकारी यांनी मार्गदर्शक सूचनांचा अवलंब करून उपरोक्त स्थळ तपासणी अहवाल भौगोलिक चिन्हांकनासह (Geo-tagging) द्यावा.)

प्रपत्र - ३
पूर्वसंमती पत्र

जा.क्र. -----

कार्यालय- उपविभागीय कृषि अधिकारी, _____

उपविभाग _____, जिल्हा _____

दिनांक - / /२०

प्रति,

१. प्रमुख प्रवर्तक

२. व्यवस्थापक

बँक/वित्तीय संस्था

विषय :- नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत प्रक्रिया उद्योग उभारणी करिता पूर्वसंमती देणेबाबत

संदर्भ :- शेतकरी उत्पादक कंपनी/ शेतकरी गटाचा दिनांक -----चा अर्ज.

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत-----या बाबीसाठी अर्थसहाय्य मिळण्यासाठी आपण अर्ज सादर केला आहे. सद्यस्थितीत सदर घटकांतर्गत खालील लागू असलेल्या अटी व शर्तीच्या अधीन राहून आपल्या प्रकल्पास अनुदान देण्यास तत्वतः मान्यता देण्यात येत आहे.

आपण सादर केलेल्या प्रकल्प अहवालाच्या आधारे आपल्या प्रकल्पास रु.----- लाख एवढे अनुदान रकमेस तत्वतः मान्यता (In Principle Approval) देण्यात येत असून आपण एक महिन्याच्या आत काम सुरु करावे.

- १) प्रकल्पास तत्वतः मंजूरी मिळाल्यापासून लाभार्थी संस्थेस ----- महिन्यांच्या आत प्रकल्प उभा करणे बंधनकारक राहिल.
- २) सदर पूर्वसंमती पत्राच्या आधारे नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेकडून किमान अनुदानाच्या दीडपट रकमेचे कर्ज घेणे आवश्यक आहे. नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेकडून कर्ज घेण्यासाठी त्यांचे नियमावली प्रमाणे आवश्यक बाबींची पूर्तता लाभार्थी संस्थेने करावयाची आहे.

- ३) सदर प्रकल्पास अथवा प्रकल्पांतर्गत बाबींसाठी केंद्र किंवा राज्यशासनाकडून अनुदान/ अर्थसहाय्याचा लाभ घेतला असल्यास अथवा मागणी केली असल्यास या कार्यालयास अवगत करणे बंधनकारक आहे .
- ४) प्रकल्प अर्थसहाय्यासाठी ज्या आर्थिक वर्षीत मंजूर केला जाईल त्या वर्षीच्या प्रचलीत मापदंडानुसार अनुदान / अर्थसहाय्य देय राहिल.
- ५) प्रकल्प पुर्ण केल्याबाबत व प्रकल्प पूर्ण क्षमतेने सुरु झालेबाबत लाभार्थी संस्थेने पूर्वसंमती देणाऱ्या अधिकाऱ्यास अवगत करावयाचे आहे. योजनेच्या व बँक कर्ज मंजूरीच्या अटी व शर्तीच्या अधीन राहून प्रकल्प कार्यान्वित झालेनंतर करावयाच्या मोका तपासणीच्या आधारे ज्यामध्ये तज्ञ सल्लागार, प्रकल्पाचे अधिकारी व कर्ज मंजूर करणाऱ्या नोंदणीकृत बँकेचे प्रतिनिधी यांचा समावेश आहे, मोका तपासणी आधारे लाभार्थीच्या बँक कर्ज खात्यावर अनुदान जमा करण्यात येईल. तपासणी दरम्यान आवश्यक सक्षम व्यक्ती/संस्थेचे आवश्यकतेनुसार प्रमाणपत्र देण्याची जबाबदारी लाभार्थी संस्थेची राहिल.
- ६) अर्थसहाय्याची रक्कम तत्त्वतः नोंदणीकृत बँकेने अप्रायईझल केलेल्या रकमेनुसार परिगणित करण्यात येईल याबाबत अंतिम निर्णय घेण्याचा अधिकार प्रकल्प संचालकांना राहिल.
- ७) लाभार्थ्यांने खोटी माहिती सादर केल्याचे आढळून आल्यास मान्यता रद्द करण्याचे अधिकार प्रकल्पातील अधिकाऱ्यांना राहतील.
- ८) प्रकल्पाची उभारणी पूर्ण केल्यानंतर प्रकल्पाचे अधिकारी व नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थांचे प्रतिनिधी मोका तपासणी करतील त्यांना सहकार्य करणे बंधनकारक राहिल.
- ९) सदर तत्त्वतः मान्यता देताना लाभार्थ्यांस कुठल्याही प्रकारची पूर्वसुचना न देता बदल करणे, सुधारणा करणे आणि अटी व शर्तीचा समावेश करण्याचा अधिकार प्रकल्प संचालकांना राहिल.

उपविभागीय कृषि अधिकारी
 (प्रकल्प संचालक, आत्मा/प्रकल्प
 संचालक अथवा त्यांनी प्राधिकृत
 केलेले अधिकारी)
 (मुख्यालय)-----
 नाव -----
 स्वाक्षरी -----
 दिनांक -----

प्रपत्र-४

प्रकल्प उभारणी पूर्ण झालेनंतर लाभार्थी संस्थेचे अनुदान मागणीपत्र

प्रति,

उपविभागीय कृषि अधिकारी

उपविभाग -----

जिल्हा -----

विषय: पूर्वसंमती नुसार उभारणी केलेल्या प्रकल्पासाठी देय अनुदान मिळणेबाबत.

आम्ही, ----- शेतकरी उत्पादक कंपनी /शेतकरी गट दिनांक -----रोजी अर्थसहाय्य मिळण्यासाठी केलेल्या अर्जानुसार संदर्भ ----- अन्वये पूर्व संमती मिळालेली आहे. प्रकल्प आराखडा व नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेच्या मंजूरीनुसार प्रकल्पाची उभारणी पूर्ण झाली असून प्रकल्प पूर्ण क्षमतेने सुरु झालेला आहे. प्रकल्प उभारणीचा तपशील खालीलप्रमाणे आहे.

१. प्रकल्प मंजूरीचा तपशील जा.क्र.व दि. :
मंजूर रक्कम रु :
२. प्रकल्प उभारणी केल्याचा पत्ता - सर्वे नं. :
ठिकाण :
३. कर्ज मंजूरी व कर्ज वितरणाचा तपशील : बँकेचे नाव व शाखा :
कर्ज मंजूरी दि. :
कर्ज मंजूर रक्कम : रु.
कर्ज वितरण दि. :
कर्ज वितरण रक्कम : रु.
४. प्रकल्प उभारणी सुरु केल्याचा दिनांक :
५. प्रकल्प उभारणी पुर्ण केल्याचा दिनांक :
६. प्रकल्पाची क्षमता (मे.टन):
७. प्रकल्पासाठी प्रत्यक्षात उभारण्यात आलेल्या सुविधांचा तपशील :

अ.क्र.	बाब	परिमाण	प्रस्तावित करण्यात आलेल्या सुविधा	प्रत्यक्षात उभारण्यात आलेल्या सुविधा	प्रत्यक्षात झालेला खर्च
१	बांधकाम अ. क्षेत्रफळ ब. बांधकामाचा खर्च	चौ. फुट रु.			

२	मशिनरी यादी तपशीलासह				
	अ.	नग			
	ब.	नग			
	क.	नग			
	ड.	नग			
	इ.	नग			

८. केंद्र किंवा राज्य शासनाच्या इतर योजनेतून प्रकल्पासाठी/प्रकल्पातील घटकासाठी अनुदान घेतलेले अथवा मागणी केलेली नाही.

९. प्रकल्प किंमतीचा तपशील.

बाब	प्रकल्प अहवालानुसार किंमत	बँकेच्या कर्ज मंजूरीनुसार मंजूर झालेला खर्च	प्रत्यक्ष झालेला खर्च
जमीन			
जमीन विकास			
इमारत व बांधकाम			
कारखाना व मशिनरी			
संकीर्ण मुल्य			
मार्जिन मनी आणि खेळते भांडवल			
प्राथमिक आणि पूर्व ऑपरेशनल खर्च			
आकस्मिक व इतर जमा			
एकूण रक्कम (लाख)			

१०. भांडवलाचा तपशील

भांडवलाचा प्रकार	प्रकल्प अहवालानुसार नुसार	बँक अपरायजलनुसार	प्रत्यक्षात
उदयोजकाचा सहभाग			
बँकेचे कर्ज			
अनुदान			
इतर			
एकूण रु. (लाख)			

११. प्रकल्पाद्वारे झालेली रोजगार निर्मिती

प्रकार	कायम संख्या		हंगामी संख्या		एकूण रोजगार निर्मिती	
	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पुरुष
प्रत्यक्ष						
अप्रत्यक्ष						
एकूण						

१२. सिव्हिल तांत्रिक कामाचा तपशील

अ.क्र.	बाब	अपरायजल कॉस्ट	प्रत्यक्ष खर्च
	एकूण		

१३. कारखाना आणि मशिनरीच्या उभारणीचा तपशील

अ.क्र.	बाब	अपरायजल कॉस्ट	प्रत्यक्ष खर्च
	एकूण		

१४. उत्पादनाचा तपशील

अ.क्र.	बाब	दैनंदिन उत्पादन क्षमता मे. टन	सध्यस्थितीत प्रतिदिन उत्पादन मे.टन	वर्षातील कामाचे दिवस
	एकूण			

१५. व्यापारी उत्पादन सुरु झाल्याची तारीख- दि.

१६. वार्षिक उत्पादन क्षमता मे. टन -

१७. सदयस्थितीमध्ये क्षमतेचा वापर -

वरीलप्रमाणे प्रकल्प उभारणी पूर्ण झालेली असल्याने देय अनुदान सदर प्रकल्प उभारणीसाठी उघडण्यात आलेल्या कर्ज खाती जमा होण्यास विनंती आहे.

प्रमुख प्रवर्तक
शेतकरी उत्पादक कंपनी/शेतकरी गट

प्रपत्र-५

मोका तपासणी अहवाल

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत प्रस्ताव मंजुर झाल्यावर अर्थ सहाय्य मुक्त करण्यापूर्वी
द्यावयाचा मोका तपासणी अहवाल

१. लाभार्थी संस्थेचे नाव /पत्ता :
२. प्रकल्प मंजूरीचा तपशील जा.क्र.व दि. :
मंजूर रक्कम रु :
३. प्रकल्प उभारणी केल्याचा पत्ता - सर्वे नं. :
ठिकाण :
४. कर्ज मंजूरी व कर्ज वितरणाचा तपशील : बँकेचे नाव व शाखा :
कर्ज मंजूरी दि. :
कर्ज मंजूर रक्कम : रु.
कर्ज वितरण दि. :
कर्ज वितरण रक्कम : रु.
५. प्रकल्प उभारणी सुरु केल्याचा दिनांक :
६. प्रकल्प उभारणी पूर्ण केल्याचा दिनांक :
७. प्रकल्पाची क्षमता (मे. टन)
८. प्रकल्पासाठी प्रत्यक्षात उभारण्यात आलेल्या सुविधांचा तपशील:

अ.क्र.	बाब	परिमाण	प्रस्तावित करण्यात आलेल्या सुविधा	प्रत्यक्षात उभारण्यात आलेल्या सुविधा	प्रत्यक्षात झालेला खर्च	अनुदानास पात्र खर्च
१	बांधकाम अ. क्षेत्रफळ ब. बांधकामाचा खर्च	चौ. फुट रु.				
२	मशिनरी यादी तपशीलासह अ. ब. क. ड. इ.	नग नग नग नग नग				

९. केंद्र किंवा राज्य शासनाच्या इतर योजनेतून प्रकल्पासाठी/प्रकल्पातील घटकासाठी अनुदान घेतले आहे काय /मागणी केले आहे काय? (होय / नाही)

१०. प्रकल्प किंमतीचा तपशील.

बाब	प्रकल्प अहवालानुसार किंमत	बँकेच्या कर्ज मंजूरीनुसार मंजूर झालेला खर्च	प्रत्यक्ष झालेला खर्च
जमीन			
जमीन विकास			
इमारत व बांधकाम			
कारखाना व मशिनरी			
संकीर्ण मुल्य			
मार्जिन मनी आणि खेळते भांडवल			
प्राथमिक आणि पूर्व ऑपरेशनल खर्च			
आकस्मिक व इतर जमा			
एकूण रक्कम (लाख)			

११. भांडवलाचा तपशील

भांडवलाचा प्रकार	प्रकल्प अहवालानुसार नुसार	बँक अपरायजलनुसार	प्रत्यक्षात
उदयोजकाचा सहभाग			
बँकेचे कर्ज			
अनुदान			
इतर			
एकूण रु. (लाख)			

१२. प्रकल्पाद्वारे झालेली रोजगार निर्मिती

प्रकार	कायम संख्या		हंगामी संख्या		एकूण रोजगार निर्मिती	
	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पुरुष	स्त्री	पुरुष
प्रत्यक्ष						
अप्रत्यक्ष						
एकूण						

१३. सिव्हिल तांत्रिक कामाचा तपशील

अ.क्र.	बाब	अपरायजल कॉस्ट	प्रत्यक्ष खर्च	तपासणीत आढळून आलेल्या बाबी
	एकूण			

१४. कारखाना आणि मशिनरीच्या उभारणीचा तपशील

अ.क्र.	बाब	अपरायजल कॉस्ट	प्रत्यक्ष खर्च	तपासणीत आढळून आलेल्या बाबी
	एकूण			

१५. उत्पादनाचा तपशील

अ.क्र.	बाब	दैनंदिन उत्पादन क्षमता मे. टन	सध्यस्थितीत प्रतिदिन उत्पादन मे.टन	वर्षातील कामाचे दिवस
	एकूण			

१६. व्यापारी उत्पादन सुरु झाल्याची तारीख- दि.

१७. तपासणीचे वेळी युनिटची स्थिती -

१८. वार्षिक उत्पादन क्षमता मे. टन -

१९. सदयस्थितीमध्ये क्षमतेचा वापर -

२०. तपासणी अधिकाऱ्याचे युनिट बाबत सविस्तर अभिप्राय-

२१. दर्शनी भागात "नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पाच्या अर्थसहाय्याने, लाभार्थीचे नाव

----- वर्ष-----असे ठळक अक्षरात

नमूद केले आहे - होय / नाही

प्रमाणित करण्यात येते की -----

यांच्या-----प्रस्तावाच्या

अनुषंगाने प्रकल्पाची प्रत्यक्ष तपासणी दिनांक ----- रोजी केली आहे.

सदरचा प्रकल्प पुर्ण झालेला असून दिनांक ----- पासून कार्यान्वित झालेला आहे.

त्याकरिता उभारण्यात आलेल्या सुविधा सन ----- मध्ये उभारण्यात आलेल्या आहेत.

त्याचा सविस्तर तपशील वरीलप्रमाणे असून प्रकल्पाच्या किमंतीबाबत प्रत्यक्ष बिलावरून / इतर लेखा

विषयक दस्तऐवजावरून खात्री करण्यात आलेली आहे. प्रकल्पाची उभारणी मंजूर प्रकल्प अहवालातील तांत्रिक निकषानुसार व बाबींप्रमाणे झालेली आहे. त्याप्रित्यर्थ आवश्यकतेनुसार सक्षम व्यक्ती /संस्थेचे प्रमाणपत्र लाभार्थी संस्थेकडून प्राप्त करून घेतले आहे. तसेच नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत निर्गमित केलेल्या मार्गदर्शक सुचनानुसार व नोंदणीकृत बँकेने/वित्तीय संस्थेने मंजूर केलेल्या प्रकल्प आराखड्यानुसार काम पूर्ण करण्यात आलेले आहे. सबब उपरोक्त शेतकरी उत्पादक कंपनी/गटास वरील सुविधासाठी रु.----- लाख खर्च आलेला असून घटकाच्या मापदंडाप्रमाणे सदर भांडवली खर्चाच्या ५० टक्के रक्कम रु.----- (अक्षरी रक्कम रु. -----) किंवा कमाल रु. ----- (अक्षरी रक्कम रु. -----) एवढे अनुदान मुक्त होण्याबाबत शिफारस करण्यात येत आहे.

स्थळ :-

दिनांक :-

मोका तपासणी करणाऱ्या
अधिकार्यांची स्वाक्षरी, नाव व पदनाम

प्रकल्प उभारणी व अनुदान अदायगीसाठी फ्लो चार्ट

शेतकरी उत्पादक कंपनी/शेतकरी गट

अर्ज, आवश्यक कागदपत्र व प्रकल्प आराखडा = शेतकरी उत्पादक कंपनी/शेतकरी गट

तांत्रिक पडताळणी-प्रकल्प उभारणीपूर्व मोका तपासणी = उपविभागीय कृषि अधिकारी /प्रकल्प विशेषज्ञ
(कृषि व्यवसाय)

पूर्वसंमती पत्र = उपविभागीय कृषि अधिकारी/प्रकल्प
संचालक, आत्मा/कृषि व्यवसाय विशेषज्ञ
(प्रकल्प स्तर)

बँक अपरायजल-बँक कर्ज मंजूरी = नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्था

प्रकल्प उभारणी = लाभार्थी संस्था

उभारणी पश्चात मोका तपासणी = उपविभागीय कृषि अधिकारी/प्रकल्प
संचालक, आत्मा/कृषि व्यवसाय विशेषज्ञ
(प्रकल्प स्तर)

अनुदान अदायगी = उपविभागीय कृषि अधिकारी/प्रकल्प
संचालक, आत्मा/ कृषि व्यवसाय विशेषज्ञ
(प्रकल्प स्तर)

परिशिष्ट-१

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत

(उपविभागीय कृषि अधिकारी/प्रकल्प संचालक, आत्मा व प्रकल्प विशेषज्ञ, कृषि व्यवसाय यांनी
प्रस्तावाची पूर्वसंमती देण्यासाठी छाननी करताना विचारात घ्यावयाचे मुद्दे)

अ. क्र.	बाब	तपशील	पृष्ठ क्रमांक
१	शेतकरी उत्पादक कंपनी / नोंदणीकृत शेतकरी गटाच्या मुख्य प्रवर्तकाचे नांव व पत्ता		
२	लाभार्थीचा प्रकार (शेतकरी उत्पादक कंपनी / नोंदणीकृत शेतकरी गट)		
३	लाभार्थ्याची जातीनुसार वर्गवारी (अनुसुचित जाती / अनु जमाती / इतर मागासवर्गीय)		
४	नोंदणी प्रमाणपत्र व घटना / नियमावली		
५	प्रकल्प उभारणी केंद्राचा पुर्ण पत्ता संपर्क व्यक्तिचे नांव फोन नंबर / इमेल		
६	प्रकल्पाचे जागेबाबतचा तपशील १. ७ अ व १२ आणि ८अ - २. भाडेपट्टी करारनामा / लिजडीड		
७	अ. प्रकल्प अहवालानुसार प्रकल्पाची एकूण रक्कम ब. चार्टर्ड अकॉउंटच्या प्रमाणपत्रानुसार प्रकल्पाची एकूण किंमत	रुपये ----- रुपये -----	
८	प्रकल्पाची नोंदणी प्रमाणपत्र (इतर कुठल्याही संस्थेकडे नोंदणी केली असल्यास)	नोंदणी क्र.----- दिनांक-----	
९	संस्थेचा लेखा परिक्षण अहवाल (मागील ३ वर्षांचा) (If applicable)		

१०	बाब निहाय प्रस्तावीत खर्चाचा तपशील (मार्गदर्शक सूचनांमध्ये मंजूर व प्रत्यक्षात समाविष्ट बाबीसाठी) बिले / दरपत्रके सोबत जोडावेत.	अ.क्र. बाब रुपये १) २) ३) ४) ५) एकूण रुपये	
११	प्रकल्प पूर्व मोका तपासणी केल्याचा अहवाल	१) अधिका-याचे नांव ----- ----- २) मोका तपासणी दिनांक	

सोबत प्रमाणे वैध काल मर्यादेतील व निर्धारित केलेल्या अधिकाऱ्यांच्या स्वाक्षरीचे खालीलप्रमाणे कागदपत्र सोबत जोडले आहे.

कागदपत्रांचा तपशील:

अ.क्र.	कागदपत्रांची यादी	होय / नाही	पृष्ठ क्रमांक
१	विहित नमुन्यातील अर्ज		
२.	जागेचा पुरावा १) ७/१२ आणि ८ अ उतारा २) भाडेपट्टी करार		
३.	शेतकरी उत्पादक कंपनी /शेतकरी गटाचे नोंदणी प्रमाणपत्र		
४.	लाभार्थी संस्थेच्या वतीने स्वाक्षरी करण्यास अधिकार पत्र सादर केले आहे काय?		

ठिकाण :-

दिनांक :-

कृषि व्यवसाय विशेषज्ञ

उपविभागीय कृषि अधिकारी

स्वाक्षरी

स्वाक्षरी

नाव -

नाव-

परिशिष्ट-२

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत

(उपविभागीय कृषि अधिकारी/प्रकल्प संचालक, आत्मा व प्रकल्प विशेषज्ञ, कृषि व्यवसाय यांनी प्रकल्प उभारणी पश्चात तपासणी करताना विचारात घ्यावयाचे मुद्दे)

अ. क्र.	बाब	तपशील	पृष्ठ क्रमांक
१	शेतकरी उत्पादक कंपनी / नोंदणीकृत शेतकरी गटाच्या मुख्य प्रवर्तकाचे नांव व पत्ता		
२	लाभार्थीचा प्रकार (शेतकरी उत्पादक कंपनी / नोंदणीकृत शेतकरी गट)		
३	लाभार्थ्याची जातीनुसार वर्गवारी (अनुसुचित जाती / अनु जमाती / इतर मागासवर्गीय)		
४	नोंदणी प्रमाणपत्र व घटना / नियमावली		
५	प्रकल्प उभारणी केंद्राचा पुर्ण पत्ता संपर्क व्यक्तिचे नांव फोन नंबर / इमेल		
६	प्रकल्पाचे जागेबाबतचा तपशील १. ७ अ व १२ आणि ८अ - २. भाडेपट्टी करारनामा / लिजडीड		
७	नोंदणीकृत बँकेच्या/वित्तीय संस्थेच्या अपरायजल रिपोर्टनुसार प्रकल्पाची रक्कम	रुपये -----	
८.	प्रकल्प मंजूर करणाऱ्या नोंदणीकृत बँकेचा व कर्ज मंजूरीचा तपशील	बँकेचे नांव----- शाखा ----- प्रकल्पाची एकूण रक्कम----- मंजूरीचा दिनांक----- मंजूर बँक कर्ज रु.----- लाभार्थीचा हिस्सा रु.-----	

९.	प्रकल्पास नोंदणीकृत बँकेने कर्ज मंजूर केल्याचा तपशील	एकूण रु .----- कर्ज मंजूर केल्याचा दिनांक ----- व्याजाचा दर ----- बँक कर्ज खाते क्रमांक -----	
१०	मंजूर कर्ज वितरणाचा तपशील	१.रक्कम - -----दिनांक----- २.रक्कम - -----दिनांक----- ३.रक्कम - -----दिनांक-----	
११	प्रकल्पाची उभारणी जागतिक बँकेने निर्धारित केलेल्या प्रापण पद्धतीनुसार झाली आहे काय? (होय/नाही)		
१२	प्रकल्पाची उभारणी मार्गदर्शक सुचनेतील तांत्रिक मापदंडानुसार झाली आहे काय? (होय/नाही)		
१३	जागतिक बँकेने निर्धारित केलेल्या सामाजिक व पर्यावरण विषयक छाननीसूची व नियमावलीचे पालन करून सुरक्षा विषयक उपाययोजना व नियमावलीचे पालन केले आहे काय? (होय/नाही)		

सोबत प्रमाणे वैध काल मर्यादेतील व निर्धारित केलेल्या अधिकाऱ्यांच्या स्वाक्षरीचे खालीलप्रमाणे कागदपत्र सोबत जोडले आहे.

कागदपत्रांचा तपशील:

अ.क्र.	कागदपत्रांची यादी	होय / नाही	पृष्ठ क्रमांक
१	नोंदणीकृत बँक/वित्तीय संस्थेचे १)कर्ज मंजूरीचे पत्र २)कर्ज वितरणाचे पत्र ३)बँक अपरायजल रिपोर्ट ४)अनुदानाची रक्कम जमा करण्यासाठी बँकेचे नाव व बँक कर्ज खाते क्रमांक		

ठिकाण :-

दिनांक :-

कृषि व्यवसाय विशेषज्ञ

उपविभागीय कृषि अधिकारी

स्वाक्षरी

स्वाक्षरी

नाव -

नाव-

परिशिष्ट - २

पर्यावरणीय व्यवस्थापन आराखडा- ब

मूल्य साखळी उपक्रमांकरीता पर्यावरणीय व्यवस्थापन आराखडा विकसीत करण्याकरीता प्रपत्र

बांधकामाशी निगडीत उपक्रमांकरिता पर्यावरणीय व्यवस्थापन आराखडा

भाग १ - बांधकामाच्या टप्प्यांवर होणारे परिणाम व नुकसानीच्या उपशमनाची सूची

पर्यावरणीय बाब	परिणाम	उपशमन उपाय	अंमलबजावणीची जबाबदारी)	लागू आहे/नाही
जागेची निवड	अयोग्य/अनुचित जागेमुळे शाश्वतता, टिकाव, जैवविविधता, आपत्तीपासून बचाव इत्यादींवर अनेक प्रकारचे परिणाम होवू शकतात	उपक्रमासाठी निवडण्यात आलेली जागा ही अशा क्षेत्रामधील नसावी जिथे वन्यजीव संघर्ष क्षेत्रे, कचरा संकलन ठिकाण, अत्यंत प्रदूषित अथवा दूषित जमिन किंवा जलक्षेत्र, नैसर्गिक निचरा मार्ग, पूर प्रवण क्षेत्र इ.	गाव स्तरावर कृषि संजीवनी प्रकल्प समिती कृषिमित्र विभागीय पातळीवरील बहुविध विषय तज्ञसंघ	• लागू आहे • लागू नाही
कायदेशीर आणि नियामक अनुपालन	असे उपक्रम जे संबंधित कायदे आणि नियम यांचे अनुपालन करीत नाहीत त्यांना या प्रकल्पांतर्गत पुष्टी/मदत देण्यात येणार नाही	तपासणी सूची - अन्वये खालील बाबी निश्चित कराव्यात - • प्रस्तावित बांधकाम हे तपासणी सूची "अ" मधील विभाग भाग-२ "परवानगी नसलेल्या" उपक्रमांच्या यादीमध्ये (गैर-अनुषंगिक कृत्यांच्या यादीत) नाही • प्रस्तावित बांधकाम विभाग तपासणी सूची "अ" मधील विभाग भाग-३ मधील आवश्यक त्या कायदेशीर आणि नियामक तरतुदींचे अनुपालन करीत आहे	गाव स्तरावर कृषि संजीवनी प्रकल्प समिती कृषि उत्पादक कंपनी विभागीय पातळीवरील बहुविध विषय तज्ञसंघ	• लागू आहे • लागू नाही
वृक्षतोड आणि झाडो-याची सफाई/छाटणी	वृक्ष व हरित अच्छादन नष्ट होणे	• वृक्षतोड परवानगी ज्या अटींच्या आधारे देण्यात आलेली आहे त्याच्या अधीन राहून क्षतिपूर्ती वृक्षारोपण कार्यक्रम हाती घेण्यात येतील तोडण्यात आलेल्या प्रत्येक वृक्षासाठी योग्य प्रमाणात विविध स्थानिक प्रजातींची	विभागीय पातळीवरील बहुविध विषय तज्ञसंघ	• लागू आहे • लागू नाही

		लागवड केली जाईल वृक्ष संरक्षणासाठी कुंपण आणि वृक्षारोपणानंतर देखभाल करण्याची तरतूद निश्चीत केली जाईल		
आरोग्य आणि सुरक्षा	कामाच्या ठिकाणी अपघातांचा धोका	<ul style="list-style-type: none"> • सर्व कामगारांना पुरेशी वैयक्तिक सुरक्षेकरिता साधने/ उपकरणे पुरविली जातील • बांधकामाच्या ठिकाणी वैयक्तिक सुरक्षेकरिता साधने/उपकरणांचा वापर बंधनकारक असेल 	<ul style="list-style-type: none"> • वैयक्तिक मालकीच्या इमारतीबाबत लाभार्थी हा सुरक्षेसंबंधीचे नियमपालनाबाबत जबाबदार असेल • सामुदायिक कामांच्या बाबतीत गाव स्तरावर कृषि संजीवनी प्रकल्प समिती / गट मागदर्शक तत्वांच्या आधारे सुरक्षा उपाययोजनांचे पालन करेल • विभागीय पातळीवरील बहुसमावेशक संघ 	<ul style="list-style-type: none"> • लागू आहे • लागू नाही
पाण्याची गुणवत्ता	साचलेले आणि प्रक्रिया न केलेले सांडपाणी सोडल्यास जवळच्या पाणीसाठ्यांना, जल स्रोत यांना प्रदुषित करू शकते	<ul style="list-style-type: none"> • कोणतीही प्रक्रिया न करता सांडपाणी हे शुध्द, स्वच्छ पाण्याचे साठे, जलस्रोत, प्रवाह इ. मध्ये सोडू नये • सर्व सांडपाण्याची विल्हेवाट लावण्यापूर्वी MPCB सामान्य मानकांची पूर्तता करण्यात येईल 	<ul style="list-style-type: none"> • आत्मा • शेतकरी उत्पादक कंपनी • विभागीय पातळीवरील बहुसमावेशक संघ 	<ul style="list-style-type: none"> • लागू आहे • लागू नाही
कचरा व्यवस्थापन	कचऱ्याची अयोग्य पध्दतीने विल्हेवाट उदा. उघडयावर कचरा साठवणे, जाळणे, अनधिकृत पध्दतीने कचऱ्याची पुर्नवापरा साठीची प्रकिया करणे, इ. मुळे प्रदुषण आणि	जैवसंवर्धनक्षम आणि अजैवसंवर्धनक्षम कचऱ्याची विल्हेवाट स्वतंत्रपणे लावणे कचरा व्यवस्थापनासाठी भारत सरकारचे तसेच महाराष्ट्र शासनाचे सर्व लागू होणारे संबंधित कायदे व नियमांचे पालन करणे	शेतकरी उत्पादक कंपनी	<ul style="list-style-type: none"> • लागू आहे • लागू नाही

	आरोग्यावर घातक परिणाम होणे			
संरचित सांस्कृतिक संसाधने	सांस्कृतिक कलाकृतींची हानी/नष्ट होणे	उत्खननाच्या कामात पुरातत्वीय महत्व असलेले उदा (नाणी, वापरातील वस्तू भांडी, कलाकृती, संरचना इ.) सापडल्या तर पुरातत्व विभागाला अधिसूचित करण्यात यावे	गाव स्तरावर कृषि संजीवनी प्रकल्प समिती कृषि उत्पादक कंपनी विभागीय पातळीवरील बहुविध विषय तज्ञसंघ	<ul style="list-style-type: none"> ● लागू आहे ● लागू नाही
मानव संसाधन क्षमता	पर्यावरणीय व्यवस्थापनाची क्षमता कमी असणे	मार्गदर्शन, प्रशिक्षण आणि माहिती, शिक्षण आणि संप्रेशन (IEC) याचा वापर या द्वारे क्षमता वृद्धी करणे	प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष आत्मा	<ul style="list-style-type: none"> ● लागू आहे ● लागू नाही
अनुपालन नियंत्रण	पर्यावरणीय व्यवस्थापन आराखड्याची योग्य अनुपालन न केल्यास गंभीर स्वरूपाचे परिणाम होऊ शकतात आणि शाश्वतता धोक्यात येवू शकते	प्रकल्पाच्या -संनियंत्रण आणि मूल्यमापन' पध्दतीप्रमाणे मूल्यमापन आणि अहवाल	प्रकल्प संनियंत्रण आणि मूल्यमापन पध्दतीप्रमाणे	<ul style="list-style-type: none"> ● लागू आहे ● लागू नाही

महाराष्ट्र शासन
कृषि विभाग

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

३० अ/ ब, आर्केड, वर्ल्ड ट्रेड सेंटर, कफ परेड मुंबई -४०० ००५

दुरध्वनी क्र. : ०२२ २२९६३३५९/५२

ई-मेल : mahapocra@gmail.com

क्र.नादेकृसंप्र/ प्रापण / प्र.क्र.१२४ /२०१८

दिनांक ०४/१०/२०१८

प्रकल्पांतर्गत प्रापण (खरेदी) विषयक बाबी
हाताळण्यासाठी मार्गदर्शक सुचना

परिपत्रक

कृषि विभागाच्या शासन निर्णय क्र. हअप्र-०७१६/प्र.क्र.८२/राकृवियो कक्ष, दिनांक १७/०९/२०१८ अन्वये राज्यातील १५ जिल्ह्यांमधील ५१४२ गावांमध्ये ६ वर्षे कालावधीत (२०१८-१९ ते २०२३-२४ पर्यंत) नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पाची अंमलबजावणी करण्यास मान्यता देण्यात आलेली आहे. प्रकल्पाची अंमलबजावणी सुरळीत पणे होण्यासाठी व प्रकल्पांतर्गत होणाऱ्या खरेदीचे व्यवस्थापन योग्य प्रकारे करण्यासाठी "प्रापण पुस्तिका" (Procurement Manual) तयार करण्यात आली असून त्यास जागतिक बँकेने व राज्यशासनाने मंजूरी दिलेली आहे.

प्रकल्पासाठी प्रापण व्यवस्थापन प्रणाली तयार करणे हा प्रकल्पासाठीच्या प्रापण व्यवस्थापन पुस्तिकेचा उद्देश आहे. प्रकल्पांतर्गत असलेल्या सर्व १५ जिल्ह्यांमध्ये एकसमान प्रापण पद्धती राबविणे आवश्यक आहे. प्रकल्पासाठी अवलंबविण्यात येत असलेली प्रापण पद्धती विविध जिल्ह्यांमध्ये एकसारखेपणा प्रदान करेल, सर्व संपादनूकीवर पुरेसे आणि योग्य नियंत्रण ठेवील तसेच प्रकल्पांतर्गत खरेदीच्या नोंदी योग्य प्रकारे करणे सुनिश्चित करेल. तसेच खरेदीच्या नोंदी राखण्यात अचूकता आणि विश्वसनीयता सुनिश्चित करणे हा प्रकल्पाच्या प्रापण व्यवस्थापन पुस्तिकेचा हेतू आहे.

प्रकल्पांतर्गत राज्यस्तर, जिल्हास्तर, उपविभागस्तर व ग्रामस्तरावर विविध बाबींची संपादनूक करण्यात येणार आहे. सदरची खरेदी योग्य प्रकारे करण्यासाठी प्रापण पुस्तिकेतील महत्वाच्या बाबी या परिपत्रकाद्वारे सर्वांच्या निदर्शनास आणून देण्यात येत आहेत.

अ. खरेदी समिती गठीत करणे :

प्रकल्पांतर्गत राज्यस्तर, जिल्हास्तर, उपविभागस्तर व ग्रामस्तरावर विविध बाबींची संपादनूक करण्यात येणार आहे. सदरची खरेदी योग्य प्रकारे करण्यासाठी प्रत्येक स्तरावर खरेदी समिती गठीत करणे आवश्यक आहे. खरेदीच्या प्रत्येक स्तरावरील समितीची रचना खालील प्रमाणे असेल :

१. राज्यस्तर (प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष)

अ.क्र.	पदनाम	स्थान	निविदा स्वीकारणारे प्राधिकारी
१	प्रकल्प उप संचालक	अध्यक्ष	प्रकल्प संचालक
२	संबंधित शाखेचा प्रमुख	सदस्य	
३	वित्त विशेषज्ञ	सदस्य	
४	प्रापण तज्ञ	सदस्य सचिव	
५	इतर	सदस्य (आवश्यकतेनुसार- निविदा स्वीकारणारे प्राधिकारी यांचे मान्यतेने)	

२. जिल्हास्तर

अ.क्र.	पदनाम	स्थान	निविदा स्वीकारणारे प्राधिकारी
१	प्रकल्प विशेषज्ञ (कृषि)	अध्यक्ष	जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी
२	लेखा अधिकारी	सदस्य	
३	संबंधित शाखेचा प्रतिनिधी	सदस्य	
४	प्रापण तज्ञ	सदस्य सचिव	
५	इतर	सदस्य (आवश्यकतेनुसार- निविदा स्वीकारणारे प्राधिकारी यांचे मान्यतेने)	

(नोट : प्रापण तज्ञ रुजू होईपर्यंत प्रकल्प लेखा सहाय्यक त्यांच्यावतीने काम करतील.)

३. उप विभागस्तर

अ.क्र.	पदनाम	स्थान	निविदा स्वीकारणारे प्राधिकारी
१	लेखा अधिकारी	अध्यक्ष	उप विभागीय कृषि अधिकारी
२	प्रकल्प सहाय्यक (कृषि पर्यवेक्षक)	सदस्य सचिव	
३	लेखा सहाय्यक	सदस्य	
४	इतर	सदस्य (आवश्यकतेनुसार- निविदा स्वीकारणारे प्राधिकारी यांचे मान्यतेने)	

४. ग्राम कृषि संजीवनी समिती स्तर

अ.क्र.	पदनाम	स्थान	निविदा स्वीकारणारे प्राधिकारी
१	कृषि पर्यवेक्षक	अध्यक्ष	ग्राम कृषि संजीवनी समिती अध्यक्ष
२	कृषि सहाय्यक	सदस्य सचिव	
३	समूह सहाय्यक	सदस्य	
४	ग्राम कृषि संजीवनी समितीचे तीन सदस्य (त्यापैकी एक महिला व एक अ.जा./अ.ज. प्रवर्गाचा सदस्य)	सदस्य	

ब. खरेदीच्या विविध पद्धती :

प्रकल्पांतर्गत खरेदीसाठी जागतिक बँकेच्या प्रापण धोरणानुसार खालील खरेदी पद्धतींचा अवलंब करण्यात येईल:

येईल:

अ. क्र.	पद्धतीचे नाव	खरेदी करावयाची बाब
१	निविदेसाठी विनंती (Request for Bid)	वस्तू, कामे व बिगर सल्ला सेवा (Goods, Works& Non-consulting Services)
२	दर पत्रकासाठी विनंती (Request for Quotation)	वस्तू, कामे व बिगर सल्ला सेवा (Goods, Works& Non-consulting Services)
३	थेट निवड (Direct Selection)	वस्तू, कामे व बिगर सल्ला सेवा (Goods, Works& Non-consulting Services)
४	समुदाय प्रेरित विकास (Community Driven Development)	वस्तू, कामे व बिगर सल्ला सेवा (Goods, Works& Non-consulting Services)

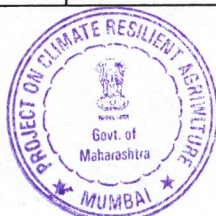
५	फ्रेमवर्क करार (Framework Agreement)	वस्तू, कामे व बिगर सल्ला सेवा (Goods, Works & Non-consulting Services)
६	Force Account	वस्तू, कामे व बिगर सल्ला सेवा (Goods, Works & Non-consulting Services)
७	गुणवत्ता आणि मूल्य आधारित निवड (Quality & Cost Based Selection- QCBS)	सल्लागार सेवा /सल्लागार निवड (Selection of Consultants)
८	गुणवत्ता आधारित निवड (Quality Based Selection-QBS)	सल्लागार सेवा /सल्लागार निवड (Selection of Consultants)
९	निश्चित किंमत निवड (Fixed Budget Selection-FBS)	सल्लागार सेवा /सल्लागार निवड (Selection of Consultants)
१०	किमान किंमत आधार निवड (Least Cost Basis Selection-LCS)	सल्लागार सेवा /सल्लागार निवड (Selection of Consultants)
११	सल्लागार पात्रता (Consultants Qualification-CQ)	सल्लागार सेवा /सल्लागार निवड (Selection of Consultants)

वरील विविध पद्धती बाबत थोडक्यात माहिती परिशिष्ट-४ मध्ये देण्यात आलेली आहे. सविस्तर माहितीसाठी “प्रापण पुस्तिका” व “The World Bank Procurement Regulations for IPF Borrowers” यांचा संदर्भ घेण्यात यावा.

क. खरेदीच्या विविध पद्धतीच्या आर्थिक मर्यादा

१. वस्तू, कामे व बिगर सल्ला सेवा (Goods, Works & Non-consulting Services) साठी:

अ. क्र.	पद्धतीचे नाव	खरेदी पद्धतीची आर्थिक मर्यादा
१	निविदेसाठी विनंती (खुली आंतरराष्ट्रीय) Request for Bid (Open International) I. Goods, IT & Non consulting II Works	३.० दश लक्ष डॉलर किंवा त्यापेक्षा जास्त ४०.० दश लक्ष डॉलर किंवा त्यापेक्षा जास्त
	निविदेसाठी विनंती (खुली राष्ट्रीय) Request for Bid (Open National) I. Goods, IT & Non consulting II. Works	१.० लक्ष डॉलर पेक्षा जास्त व ३.० दश लक्ष डॉलर पेक्षा कमी १.० लक्ष डॉलर पेक्षा जास्त व ४०.० दश लक्ष डॉलर पेक्षा कमी
२	दर पत्रकासाठी विनंती Request for Quotation I. Goods, IT & Non consulting II. Works	१.० लक्ष डॉलर पेक्षा कमी १.० लक्ष डॉलर पेक्षा कमी
३	थेट निवड Direct Selection	Procurement Regulations च्या परिच्छेद ६.५२ व ६.९० नुसार तसेच जागतिक बँकेच्या पूर्व संमतीने
४	समुदाय प्रेरित विकास Community Driven Development	Procurement Regulations च्या परिच्छेद ६.८ (Annexure XII), ६.९ व ६.९० नुसार तसेच जागतिक बँकेच्या पूर्व संमतीने
५	फ्रेमवर्क करार Framework Agreement	Procurement Regulations च्या परिच्छेद ६.५७ ते ६.५९ व Annexure XV, नुसार तसेच जागतिक बँकेच्या पूर्व संमतीने
६	शासनाच्या विभागामार्फत करावयाची खरेदी Force Account	Procurement Regulations च्या परिच्छेद ६.५४ व ६.५५ नुसार तसेच जागतिक बँकेच्या पूर्व संमतीने

२. सल्लागार सेवा /सल्लागार निवड (Selection of Consultants):

अ. क्र.	पद्धतीचे नाव	खरेदी पद्धतीची आर्थिक मर्यादा
१	गुणवत्ता आणि मूल्य आधारित निवड (Quality & Cost Based Selection-QCBS)	Procurement Regulations च्या परिच्छेद ७.३ नुसार.
२	गुणवत्ता आधारित निवड (Quality Based Selection-QBS)	Procurement Regulations च्या परिच्छेद ७.८ ते ७.१० नुसार.
३	निश्चित किंमत निवड (Fixed Budget Selection-FBS)	Procurement Regulations च्या परिच्छेद ७.४ व ७.५ नुसार.
४	किमान किंमत आधार निवड (Least Cost Basis Selection-LCS)	Procurement Regulations च्या परिच्छेद ७.६ व ७.७ नुसार .
५	सल्लागार पात्रता (Consultants Qualification-CQ)	Procurement Regulations च्या परिच्छेद ७.११ व ७.१२ नुसार. ३.० लक्ष डॉलर किंवा त्यापेक्षा कमी
६	थेट निवड Direct Selection	Procurement Regulations च्या परिच्छेद ७.१३ ते ७.१५ नुसार तसेच जागतिक बँकेच्या पूर्व संमतीने

ड. खरेदी प्रक्रियेचे दस्तऐवज:

खरेदीच्या प्रत्येक स्तरावर खरेदी बाबतचे खालील दस्तऐवज कायम स्वरूपी ठेवण्यात यावेत :

- खरेदी प्रक्रियेस मंजुरी देण्याबाबतची नस्ती
- खरेदी बाबतची जाहिरात
- सादर केलेल्या निविदा/ दरपत्रके
- निविदांचे मूल्यमापन अहवाल
- खरेदी समित्यांच्या बैठकांचे इतिवृत्त
- निविदांचा/दरपत्रकांचा तुलनात्मक तक्ता
- कार्यारंभ आदेश
- पुरवठादारासोबत केलेला करारनामा
- पुरवठा दारांना केलेली प्रदाने

ड. खरेदी करताना अंमलबजावणी करावयाची कार्यपद्धती

प्रकल्पांतर्गत कोणत्याही बाबीची खरेदी करताना प्रथम सदर बाब खरेदी करण्यास कृषि विभाग शासन निर्णय क्रमांक: नादेकृ-२०१७/प्र.क्र.४०/८ऐ दिनांक: २८ सप्टेंबर, २०१८ (नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पाच्या प्रभावी अंमलबजावणीसाठी प्रकल्प संचालकांना व कृषि विभागाच्या क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांना वित्तीय अधिकार नियम पुस्तिका - १९७८, भाग-दुसरा नुसार वित्तीय अधिकार प्रदान करणे) नुसार सक्षम प्राधिकाऱ्याची मंजुरी घेण्यात यावी. त्यानंतर वरील योग्य खरेदी पद्धतीची निवड करावी व त्याप्रमाणे खरेदी पद्धत राबवावी. प्रकल्पासाठी आवश्यक सर्व सल्लागार सेवा /सल्लागारांची निवड याबाबतची खरेदी प्रक्रीया प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष स्तरावर करण्यात येईल. तसेच प्रकल्पासाठी आवश्यक वस्तु व बिगर सल्लागार सेवा ज्यांची खरेदी प्रकल्प व्यवस्थापन कक्ष स्तरावर (केंद्रीय पद्धतीने) आवश्यक आहेत त्याबाबतची खरेदी प्रक्रीया प्रकल्प व्यवस्थापन कक्षामार्फत करण्यात येईल.

क्षेत्रीय स्तरावर आवश्यक असणाऱ्या वस्तु, कामे व बिगर सल्लागार सेवा यांची खरेदी प्रक्रीया त्या त्या स्तरावर करण्यात येईल. क्षेत्रीय स्तरावर वस्तु, कामे व बिगर सल्ला सेवा याबाबत करावयाच्या खरेदीसाठी प्रामुख्याने “दर पत्रकासाठी विनंती” (Request For Quotation) या पद्धतीचा उपयोग करावा लागणार आहे. दर पत्रकासाठी विनंती (Request For Quotation) या खरेदी पद्धतीची अधिकची माहिती परिशिष्ट १ ते ३ मध्ये देण्यात आलेली आहे. दरपत्रके मागवून खरेदी करताना दरपत्रके मागविण्याचा नमुना व दरपत्रके सादर करावयाचा नमुना परिशिष्ट १ मध्ये देण्यात

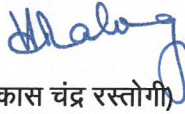

आलेला असून पुरवठा आदेश देण्याचा नमूना परिशिष्ट २ मध्ये देण्यात आला आहे. परिशिष्ट ३ मध्ये दरपत्रके मागविताना करावयाच्या कार्यवाहीबाबत महत्वाचे मुद्दे दिलेले आहेत.

क्षेत्रिय स्तरावर खरेदी करावयाच्या ज्या वस्तु व बिगर-सल्लासेवा Government e-Market place (GeM) या प्लॅटफॉर्मवर उपलब्ध आहेत, त्याची खरेदी करण्यासाठी दरपत्रके मागविण्याऐवजी GeM प्लॅटफॉर्म चा उपयोग करण्यात यावा. प्रकल्पांतर्गत खरेदी करावयाच्या ज्या वस्तु व बिगर-सल्लासेवा GeM (रुपये ३ लक्ष पेक्षा जास्त) वर उपलब्ध नाहीत तसेच, प्रकल्पांतर्गत ग्राम स्तरावर करावयाची कामे यांची खरेदी प्रक्रीया करण्यासाठी Maharashtra Tenders (e-Procurement System Government of Maharashtra - www.mahatender.gov.in.) या प्लॅटफॉर्मचा उपयोग करण्यात यावा.

ग्रामस्तरावर प्रकल्पांतर्गत करावयाच्या विविध कामांची निविदा प्रक्रीया वर नमूद केल्याप्रमाणे **Maharashtra Tenders** या प्लॅटफॉर्म वर करण्यात यावी. तसे करतांना एकाच प्रकारच्या कामांचे तुकडे करण्यात येऊ नयेत. ग्रामस्तरावरील कामासाठी निविदा प्रक्रीया करण्यासाठी आवश्यक असणारे निविदेचा नमूना (Standard Bid Document) स्वतंत्ररित्या पुरविण्यात येईल.

प्रकल्पाच्या खरेदी संबंधित वरील सर्व बाबी राज्यस्तर, जिल्हास्तर, उपविभागस्तर, ग्रामस्तर व प्रकल्पांतर्गत निवडण्यात आलेल्या शेतकरी उत्पादक कंपन्या /शेतकरी उत्पादक गट यांना लागू राहतील. शेतकरी उत्पादक कंपन्या /शेतकरी उत्पादक गट यांना पूर्व संमती पत्र देतांना खरेदी बाबतच्या वरील पद्धती बाबत अवगत करण्यात यावे तसेच हे परिपत्रक त्यांच्या निदर्शनास आणून द्यावे.

(विकास चंद्र रस्तोगी)

प्रकल्प संचालक
हवामान अनुकूल कृषी प्रकल्प
कफ परेड, मुंबई ४०० ०९५

प्रत माहितीस्तव

१. प्रकल्प कक्षातील सर्व विभाग प्रमुख व विशेषज्ञ

प्रत माहिती व आवश्यक कार्यवाहीस्तव

१. जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी (प्रकल्पातील समाविष्ट सर्व १५ जिल्हे)

२. प्रकल्प संचालक (आत्मा) (प्रकल्पातील समाविष्ट सर्व १५ जिल्हे)

३. उप विभागिय कृषि अधिकारी (प्रकल्पातील समाविष्ट सर्व ३६ उपविभाग)

४. लेखा अधिकारी, जिल्हा अधीक्षक कृषि अधिकारी कार्यालय / उप विभागिय कृषि अधिकारी कार्यालय (प्रकल्पातील समाविष्ट सर्व १५ जिल्हे / ३६ उपविभाग)

५. निवड नस्ती

परिशिष्ट-१

दरपत्रके मागविण्याचा नमुना

वस्तू व बिगर सल्ला सेवा (Goods & Non-consulting Services)

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

(कार्यालयाचे नाव)

कार्यालयीन क्रमांक

दिनांक:

प्रती,

.....

.....

विषय:..... चा पुरवठा करण्याबाबत दर पत्रक सादर करणेबाबत

१. आपणास खालील मालाचा /साहित्याचा पुरवठा करणेसाठी स्पर्धात्मक दर सादर करणे बाबत विनंती करण्यात येत आहे.

मालाचे / साहित्याचे वर्णन	तांत्रिक निकष	संख्या	पुरवठा करण्यासाठीचा कालावधी	पुरवठा करावयाचे ठिकाण	स्थापनेसाठी आवश्यकता (Installation Requirement)

२. शासनास जागतिक बँकेकडून नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पासाठी निधी मंजूर झालेला आहे .सदर निधी मधील काही रक्कम या दरपत्रकाअन्वये करण्यात येणाऱ्या करार नाम्यानुसार करावयाच्या पात्र प्रदानासाठी वापरण्यात येणार आहे .

३. निविदा किंमत

अ . करार हा वरील नमूद केलेल्या एकूण संख्येसाठी असेल. त्यात काही बदल असू शकेल.

ब . वस्तूच्या एकूण किंमतीमध्ये सर्व कर व उपकर यांचा समावेश असेल.

क. वस्तू व सेवाकर वेगळा दाखविण्यात यावा.

ड. निविदाकाराने सादर केलेले दर हे करारानाम्यातील कालावधीसाठी स्थिर असतील व त्यात कोणत्याही कारणामुळे बदल होणार नाही.

इ. दरपत्रकातील दर हे भारतीय रुपयात सादर करावेत.

४ .प्रत्येक निविदाकार एकच दरपत्रक सादर करेल . या दरपत्रकाबाबत निविदाकार इतर निविदाकारांशी संपर्क करणार नाही .

५ . दरपत्रकाची वैधता

दरपत्रक सादर करावयाच्या अंतिम तारखेपासून १५ दिवसापर्यंत दरपत्रक वैध राहिल .

६. दरपत्रकांचे मुल्यमापन

खरेदीदार खालील बाबीबाबत निविदाकारांनी दिलेल्या प्रतिसादाशी दरपत्रकांची तुलना व मुल्यमापन करेल.

अ. दरपत्रके योग्य प्रकारे स्वाक्षरी केलेले आहेत.

ब. दरपत्रकातील अटी, शर्ती व निकषांची पूर्तता करतात.

दरपत्रकातील सर्व वस्तुंची तुलना व मुल्यमापन एकत्रित करण्यात येईल / सर्व वस्तुंची तुलना व मुल्यमापन

वेगवेगळे करण्यात येईल.

वस्तु व सेवाकर दरपत्रकांचे मुल्यमापन करण्यासाठी ग्राह्य धरण्यात येणार नाही.

७. करारनामा करणे

ज्या निविदाकाराचे दरपत्रक सर्वात जास्त प्रतिसादात्मक असून त्याचे दर हे सर्वात कमी आहेत त्या निविदाकारासोबत करारनामा करण्यात येईल.

७.१ खरेदीदारास कोणतेही दरपत्रक मान्य करण्याचा वा अमान्य करण्याचा अधिकार व दरपत्रकांची प्रक्रिया रद्द करून सर्व दरपत्रके रद्द करण्याचा अधिकार करारनामा करण्याच्या अगोदर राहिल.

७.२ ज्या निविदाकाराचे दर मान्य करण्यात आलेले आहेत त्यांना करारनामा करण्याबाबत दरपत्रकाची वैधता संपण्याच्या अगोदर कळविण्यात येईल. मान्य केलेल्या दराबाबतच्या अटी पूरवठा आदेशामध्ये समाविष्ट करण्यात येतील.

८. मालाचा पुरवठा केल्यानंतर देयकाची अदायगी करण्यात येईल.

९. पुरवठा केलेल्या मालासाठी सामान्य व्यावसायिक हमी (Warranty/ Guarantee) लागू राहिल.

१०. आपणांस विनंती करण्यात येते की, आपले दरपत्रक दि. पर्यंत वाजेपर्यंत सादर करावेत.

११. आम्हाला आशा आहे की, आपण आपले दरपत्रक सादर कराल तसेच, आपण या प्रकल्पात इच्छा दाखविल्याबाबत धन्यवाद.

(खरेदीदार)

दिनांक :

ठिकाण :

नाव:

हुद्दा :

पत्ता :

दुरध्वनी क्र:

दरपत्रक सादर करावयाचा नमुना

अ.क्र	वस्तुचे/मालाची वर्णन	निकष	संख्या	एकक (युनिट)	प्रति युनिट सादर केलेले दर (रुपये)	एकूण रक्कम
१						
२						
३						
	एकूण					
	वस्तु व सेवाकर					
	एकूण किंमत					
(अक्षरी: रुपये						

- वरील तांत्रिक निकषप्रमाणे मालाचा पुरवठा एकूण किंमत रुपये (अक्षरी रुपये) व दरपत्रकात नमूद कालावधीमध्ये करण्यास आम्ही तयार आहोत.
- तसेच पुरवठा केलेल्या मालासाठी सामान्य व्यावसायिक हमी (Warranty/ Guarantee) लागू राहिल याची आम्ही खात्री देतो.
- तसेच आम्ही प्रमाणित करतो की, आमच्यासाठी किंवा आमच्या वतीने काम करणारी कोणतीही व्यक्ती ही भ्रष्ट मार्ग अवलंबणे, फसवेगिरी करणे, संगनमत करणे, दडपशाही करणे, अडथळा आणणे इ. बाबींचा अवलंब हे दर पत्रक सादर करतांना व करारनाम्याची पूर्तता करतांना करणार नाहीत, याबाबत आम्ही योग्य त्या उपाययोजना केलेल्या आहेत.

(पुरवठादाराची स्वाक्षरी)

दिनांक :

ठिकाण :

नाव:

हुद्दा :

पत्ता :

दुरध्वनी क्र:

परिशिष्ट-२
पुरवठा आदेशाचा नमुना

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प
(कार्यालयाचे नाव)

कार्यालयीन क्रमांक

दिनांक:

पुरवठा आदेश

प्रति,

.....
.....

विषय : बार्बीचा पुरवठा करणेबाबत.

संदर्भ : १) या कार्यालयाचे दरपत्रक मागविण्याचे पत्र, दि.

२) आपण सादर केलेले दि.चे दरपत्रक

महोदय,

१. आपण दि.रोजी मालाचा / वस्तुचा करण्याबाबत सादर केलेले दरपत्रक या कार्यालयाने मंजूर केले आहे. आपणास विनंती करण्यात येते की, खालील तक्त्यात नमूद वस्तु / मालाचा पुरवठा आपण सादर केलेल्या दराप्रमाणे व तांत्रिक निकषाप्रमाणे तसेच मान्य अटी शर्ती प्रमाणे करण्यात यावा.

अ.क्र.	वस्तुचे/मालाची वर्णन	निकष	संख्या	एकक (युनिट)	प्रति युनिट सादर केलेले दर (रुपये)	एकूण किंमत
१						
२						
	एकूण					
	वस्तु व सेवाकर					
	एकूण किंमत					

२. पुरवठा करावयाचा कालावधी : या आदेशाच्या दिनांकापासून दिवस

३. पुरवठा करावयाचे ठिकाण :

४. पत्ता :

५. वस्तु व सेवाकराचे अदायगी पुरवठा केलेल्या दिवसाच्या दराप्रमाणे करण्यात येईल.

६. पुरवठा केलेल्या मालासाठी सामान्य व्यावसायिक हमी (Warranty/ Guarantee) वस्तुचा / मालाचा पुरवठा केलेल्या व स्वीकृत केलेल्या दिनांकापासून महिन्यासाठी लागू राहिल.

७. देयकाची अदायगी मालाची / वस्तुची स्वीकृतीच्या दिनांकापासून दिवसात करण्यात येईल.

८. इतर अटी व शर्ती सोबत जोडल्याप्रमाण असतील.

(खरेदीदाराची स्वाक्षरी)

दिनांक :

नाव

ठिकाण :

हुद्दा

पत्ता

दुरध्वनी क्र.

परिशिष्ट-३

दर पत्रके मागविताना करावयाची कार्यवाही

महत्वाचे पैलू (Important Aspects)	थोडक्यात वर्णन (Brief Description)
जाहिरात (Advertisement)	रुपये ३.० लक्ष पर्यंतच्या खरेदीसाठी वृत्र पत्रात जाहिरात देण्याची आवश्यकता नाही,त्या बाबतची जाहिरात अधिकृत वेबसाइटवर देण्यात यावी. रुपये ३.० लक्ष पेक्षा जास्त खरेदीसाठी जाहिरात वृत्रपत्रात देण्याची आवश्यकता आहे तसेच जाहिरात अधिकृत वेबसाइट वर देण्यात यावी. मर्यादित बाजार गाठण्यासाठी स्थानिक वृत्तपत्रांमध्ये जाहिरात देण्यात यावी. तथापि, आंतरराष्ट्रीय किंवा राष्ट्रीय बाजार गाठण्यासाठी जाहिरात राष्ट्रीय वृत्रपत्रात देण्यात यावी व अधिकृत वेबसाइट वर देण्यात यावी
दरपत्रक मागविण्याचे दस्तऐवज (कागदपत्र) (RFQ Document)	बँकेने ठरवून दिलेले मानक दस्तऐवज (परिशिष्ट -२ पहा) वापरण्यात येईल. दरपत्रक मागविण्याच्या दस्तऐवजा मध्ये वस्तू, बांधकाम आणि बिगर सल्लासेवा यांचे वर्णन, प्रमाण,पुरवठा करावयाचा कालावधी आणि ठिकाण नमूद असेल तसेच आवश्यक स्थापत्य बाबींचा (Installation Requirements) समावेश असेल.
दर पत्रकांची संख्या (Number of Quotations)	तुलना करण्यासाठी किमान ३ वैध दरपत्रके आवश्यक आहेत.
दरपत्रके सादर करण्यासाठी द्यावयाचा कालावधी (Time for Bid Submission)	७ दिवसांपेक्षा कमी नाही
तांत्रिक तपशील आणि संख्या (Technical Specification and quantity)	तांत्रिक तपशील आणि संख्या (वस्तू) आणि मानक वर्णन (कामे) निःसंशयपणे परिभाषित केले पाहिजे
दरपत्रकाची वैधता (Validity of Request for Quotation --RFQ)	निविदाकारांनी दरपत्रकामधील निर्दिष्ट कालावधीसाठी त्यांचे दरपत्रक सादर करणे आवश्यक आहे.
दरपत्रक सादर करणे (Submission of Quotation)	तांत्रिक तपशील, संख्या, आणि इतर अटी व शर्ती दरपत्रकसाठी विनंती अनुसार असणे आवश्यक आहे.
दरपत्रकांचे मूल्यमापन (Evaluation)	संबंधित खरेदी समिती तुलनात्मक तक्ता तयार करेल.तसेच खरेदी समिती पुढील बाबींची खात्री करेल: <ul style="list-style-type: none"> सादर केलेली दरपत्रके पात्रतेच्या अटींची पूर्तता करतात किंवा नाही , दरपत्रके योग्य प्रकारे स्वाक्षरी केलेले आहेत, दरपत्रके नमूद केलेल्या कालावधीसाठी वैध आहेत किंवा नाही, सादर केलेली दरपत्रके सामान्य क्रमाने आहेत. जर निविदाकार दरपत्रकात दर्शविलेल्या वर नमूद केलेल्या निकषांची पूर्तता करत असेल तर ते (वाणिज्यिक आणि तांत्रिकदृष्ट्या) प्रतिसादात्मक म्हणून निर्धारित केले जावे आणि सर्वात लाभदायक निविदा निश्चित करण्यासाठी मूल्यांकन करण्यासाठी ते विचारात घेतले जावे.
दरपत्रकाबाबत वाटाघाटी (Negotiation)	किंमत किंवा पुरवठादारांनी सादर केलेल्या दरपत्रकाच्या अटी व शर्ती बाबत कोणत्याही वाटाघाटी करू नयेत.
बयाना रक्कम / निविदा सुरक्षा (Earnest Money/ Bid Security)	आवश्यक नाही.
प्रदानाच्या अटी व पद्धत (Terms & Methods of Payment)	प्रदानाच्या अटी व शर्ती दरपत्रकासाठी विनंती मध्ये स्पष्टपणे निर्दिष्ट केल्या जातील. कोणतीही असुरक्षित अग्रिम रक्कम अदा केली जाणार नाही.
हमी (Warranty)	हमी स्पष्टपणे दरपत्रकासाठी विनंती (RFQ) मध्ये निर्दिष्ट करणे आवश्यक आहे.

परिशिष्ट-४

खरेदीच्या विविध पद्धतीबाबत थोडक्यात माहिती (अधिक तपशीलासाठी, कृपया प्रापण पुस्तिका पहा)

ए. कामे, वस्तू आणि बिगर-सल्लासेवा

१. निविदेसाठी विनंती (Request for Bids -RFB):

निविदेसाठी विनंती हि निविदा मागविण्याची स्पर्धात्मक पद्धत आहे. वस्तू, कामे किंवा बिगर - सल्लासेवा यांच्या स्वरूपामुळे त्यांच्या खरेदीसाठी हि पद्धत सर्वोत्तम आहे. या पद्धतीमध्ये खरेदीदार, खरीदीबाबतचा आवश्यक तपशील निविदेमध्ये देतात व त्यास निविदादार निविदेच्या स्वरूपात प्रतिसाद देतात. या पद्धतीमध्ये खरेदी एक टप्प्यामध्ये ई-पोर्टलच्या माध्यमातून करण्यात येते. या पद्धतीमध्ये सामान्यतः पात्रता निकष (कमीत कमी आवश्यक बाबींचे मुल्यमापन उत्तीर्ण किंवा अनुत्तीर्ण याच्या आधारावर करण्यात येते.) वापरले जातात.

२. दरपत्रकासाठी विनंती (Request for Quotations - RFQ):

दरपत्रकासाठी विनंती ही स्पर्धात्मक खरेदी पद्धत असून ही पद्धत कमीत कमी ३ पुरवठादारांच्या दरपत्रकांच्या तुलनेवर आधारीत आहे. ही पद्धत मर्यादित प्रमाणात सहज उपलब्ध होणाऱ्या ऑफ-द-शेल्फ वस्तू किंवा गैर-सल्ला सेवा, मानक विनिर्देश वस्तू, किंवा लहान मूल्याची साधी नागरी बांधकामे कामे करण्यासाठी इतर जटिल पद्धतीपेक्षा अधिक कार्यक्षम आहे.

३ थेट निवड (Direct Selection -DS):

जेव्हा खरेदी करताना “प्रमाणबद्ध”(Proportional), “हेतुसाठी- योग्य”(fit-for-purpose) आणि “पैशाला किंमत”(value for money) या बाबींचा विचार केला जातो तेव्हा थेट निवड पद्धतीचा अवलंब केला जातो. म्हणजेच एकाच पुरवठादारास बोलावून त्याच्याशी वाटाघाटी करणे. जेव्हा एखाद्या वस्तुचा पुरवठा करण्यासाठी एकच पुरवठादार असतो किंवा सदर पुरवठादारास प्राधान्य देण्याबाबत सबळ समर्थन असते अशावेळी ही पद्धत वापरणे योग्य आहे. ज्या वेगवेगळ्या परिस्थितीमध्ये थेट निवड पद्धत वापरणे योग्य आहे त्याबाबत कृपया प्रोकुरमेंट रेगुलेशन च्या परिच्छेद ६.९, भाग-६ (Procurement Regulations Clause 6.9 section VI) याचा संदर्भ घेण्यात यावा.

४. समुदाय प्रेरित विकास (Community-driven Development):

प्रकल्पाच्या शाश्वत अंमलबजावणीसाठी किंवा प्रकल्पाचे काही विशिष्ट सामाजिक उद्दीष्टे पूर्ण करण्यासाठी ही पद्धत, जागतीक बँकेस मान्य होईल अशी प्रापण व्यवस्था, वैशिष्ट्ये, आणि करार पॅकेजिंग इ. बाबी योग्य पद्धतीने अवलंबून ही पद्धत खालील बाबींसाठी (निवडक प्रकल्पात) वापरता येईल.

- नागरी बांधकामे \ (प्रकल्पातील कामे) व बिगर सल्लासेवा देण्यासाठी स्थानिक समुदाय आणि / किंवा गैर-सरकारी संस्था यांचा सहभाग घेण्यासाठी;
- स्थानिक माहिती, वस्तू किंवा साहित्य यांचा प्रकल्पासाठी वापर वाढवणे; किंवा
- मनुष्यबळ आधारी आणि इतर योग्य तंत्रज्ञानाचा प्रकल्पासाठी वापर करणे.

५. शासनाच्या विभागामार्फत करावयाची खरेदी (Force Accounts):

जागतीक बँकेचे कर्ज घेणाऱ्या देशाच्या शासनाच्या विभागामार्फत त्यांचे स्वतःचे मनुष्यबळ व यंत्रसामुग्री वापर करून कामे उदा. बांधकाम, यंत्रसामुग्रीची स्थापना व बिगर सल्लागारसेवांचा उपयोग प्रकल्पासाठी करणे यास शासनाच्या विभागामार्फत करावयाची खरेदी (Force Accounts) असे म्हणतात. काही विशिष्ट परिस्थितीमध्ये खरेदीची हीच पद्धत व्यावहारिक पद्धत असू शकते. सरकारी मालकीचे बांधकाम युनिट जे व्यवस्थापनदृष्ट्या, कायदेशीररीत्या किंवा

आर्थिकदृष्ट्या स्वायत्त नाही त्यास फोर्स अकाउंट युनिट मानले जाते. खरेदीदार (प्रकल्प) तृतीय पक्षांसोबत (Third Parties) केलेल्या करारामध्ये जी कठोर गुणवत्ता तपासणी करतो तीच कठोर गुणवत्ता तपासणी शासनाच्या विभागामार्फत केलेल्या खरेदीसाठी (फोर्स खात्याच्या वापरसाठी) आवश्यक आहे.

खालील परिस्थितीमध्ये बांधकामांसाठी जागतीक बँकेचे नाहरकत प्रमाणपत्र घेऊन व योग्य समर्थनासह शासनाच्या विभागामार्फत खरेदी करता (फोर्स अकाउंट वापरण्यात) येईल:

- त्यात समाविष्ट असलेल्या बांधकाम आणि स्थापनेची मात्रा आधीच परिभाषित केली जाऊ शकत नाही;
- बांधकाम आणि स्थापना कामे लहान आणि विखुरलेली आहेत किंवा दुर्गम भागांमध्ये आहेत, जेणेकरून पात्र बांधकाम कंपनी वाजवी दरात बोली लावण्याची शक्यता नाही;
- चालू कामात व्यत्यय न आणता बांधकाम आणि स्थापना कामे करणे आवश्यक आहे;
- कामातील अपरिहार्य व्यत्ययाची जोखीम एका ठेकेदाराच्या तुलनेत कर्जदाराकडून अधिक चांगल्या प्रकारे हाताळण्यात येईल;
- कर्जदार देशाच्या कायदानुसार किंवा अशा क्षेत्रातील अधिकृत नियमांप्रमाणे राष्ट्रीय सुरक्षितता, विशेष बिगर - सल्ला सेवा जसे की हवाई सर्वेक्षण आणि मॅपिंग फक्त शासनाच्या विशेष विभागामार्फत करण्यात येते किंवा
- पुढील नुकसान टाळण्यासाठी अत्यावश्यक दुरुस्त्या बाबत विशेष काळजी घेणे आवश्यक आहे, किंवा संघर्ष प्रभावित क्षेत्रांमध्ये कामे करणे आवश्यक आहे जिथे खाजगी कंपनी काम करण्यासाठी स्वारस्य दाखवित नाहीत.

ब. सल्लागार सेवा

१. गुणवत्ता आणि मूल्य आधारित निवड (Quality and Cost Based Selection-QCBS)

सल्लागारांच्या मर्यादीत सूचीमधून निवड करण्यासाठी गुणवत्ता आणि मूल्य आधारित निवड ही स्पर्धात्मक पद्धत असून या पद्धतीमध्ये यशस्वी सल्लागार संस्थेची निवड करताना संस्थेने दिलेल्या प्रस्तावाचा दर्जा व देण्याच्या सेवेची किंमत या बाबी गृहीत धरल्या जातात. प्रस्तावासाठी विनंतीमध्ये तांत्रिक प्रस्तावासाठी कमीत कमी गुण स्पष्ट करण्यात येतात. दर्जा व किंमत यांना दयावयाचे प्रमाण हे संबंधित कामाच्या स्वरूपावर अवलंबून असते.

प्रस्तावासाठी विनंती दस्तऐवजास प्रतिसाद दिलेल्या प्रस्तावापैकी जो तांत्रिकदृष्ट्या पात्र आहे आणि ज्या प्रस्तावाचे संयुक्त गुण (दर्जा आणि किंमत) सर्वात जास्त आहेत त्या प्रस्तावास सर्वात जास्त लाभदायक (पात्र) ठरविण्यात येते.

२. गुणवत्ता आधारित निवड (Quality-based Selection-QBS)

गुणवत्ता आधारित निवड पद्धतीमध्ये प्रस्तावाच्या दर्जाचे मूल्यमापन किंमतीचा विचार न करता करण्यात येते. जर प्रस्तावासाठी विनंती नुसार तांत्रिक आणि आर्थिक प्रस्ताव मागविण्यात आले असतील तर तांत्रिकदृष्ट्या सर्वात पात्र निविकाराचे आर्थिक प्रस्ताव उघडण्यात येतो व त्याचे मूल्यमापन करून सर्वात फायदेशीर प्रस्ताव ठरविण्यात येतो. तथापि जेव्हा प्रस्तावांसाठी विनंती दस्तऐवजांनुसार फक्त तांत्रिक प्रस्ताव मागविण्यात येतात तेव्हा तांत्रिक प्रस्तावांमध्ये सर्वात जास्त पात्र निविदाकारास आर्थिक प्रस्ताव सादर करण्याबाबत व वाटाघाटी करण्यासाठी आमंत्रित केले जाते.

गुणवत्ता आधारीत निवड पद्धत खालील प्रकारच्या खरेदीसाठी वापरण्यात येते.

- जटिल व विशेष कामासाठी ज्यामध्ये काटेकोर Terms of Reference(ToR) तयार करणे अवघड आहे आणि सल्लागार संस्थाकडून सूचना आवश्यकता आहेत आणि ज्यासाठी कर्जदार (प्रकल्प) सल्लागार संस्थेकडून नाविण्यपूर्ण प्रस्ताव अपेक्षित करतो.
- ज्या कामामध्ये खालील यंत्रणेवर उच्च प्रभाव अपेक्षित असतो आणि
- जी कामे वेगवेगळ्या पद्धतीने करता येतात त्यामुळे त्याबाबतच्या प्रस्तावांची तुलना करता येत नाही.

३. निश्चित किंमत निवड (Fixed Budget-based Selection-FBS):

सल्लागारांच्या मर्यादीत सूचीमधून निवड करण्यासाठी गुणवत्ता आणि मूल्य आधारित निवड पद्धती(QCBS) प्रमाणेच निश्चित किंमत निवड पद्धत (FBS) ही एक स्पर्धात्मक प्रक्रिया असून या पद्धतीमध्ये यशस्वी फर्मची निवड करताना प्रस्तावाची गुणवत्ता आणि सेवेची किंमत विचारात घेतली जाते. प्रस्तावासाठी विनंती दस्तऐवजामध्ये (RFP Document), सेवांचा खर्च नमूद करण्यात येऊन तो निश्चित म्हणून निर्दिष्ट केला जातो. सदर किंमतीची मर्यादा नंतर वाढविता येणार नाही. निश्चित किंमत निवड पद्धत ही खालील परिस्थितीमध्ये योग्य असेल :

- आवश्यक असलेली सल्लागार सेवा साधी असून तंतोतंत परिभाषित केलेली आहे ;
- खर्चाचे अंदाजपत्रक वाजवी असून ते ठरविण्यात आलेले आहे ; आणि
- ठरविण्यात आलेले खर्चाचे अंदाजपत्रक पुरवठादारास काम करण्यासाठी पुरेसे आहे

प्रस्तावासाठी विनंती दस्तऐवजामध्ये विनंती खर्चाचे अंदाजपत्रक आणि तांत्रिक प्रस्तावांसाठी आवश्यक कमीत कमी गुण निर्दिष्ट करते. निश्चित किंमत निवड पद्धतीच्या सर्व अटी पूर्ण करणाऱ्या व उच्चतम तांत्रिक गुण प्राप्त प्रस्तावास सर्वाधिक लाभदायक प्रस्ताव ठरविण्यात येते .

४. किमान किंमत आधार निवड(Least Cost-based Selection-LCBS):

सल्लागारांच्या मर्यादीत सूचीमधून निवड करण्यासाठी गुणवत्ता आणि मूल्य आधारित निवड पद्धती(QCBS) प्रमाणेच किमान किंमत आधार निवड (LCBS) ही एक स्पर्धात्मक प्रक्रिया असून या पद्धतीमध्ये यशस्वी फर्मची निवड करताना प्रस्तावाची गुणवत्ता आणि सेवेची किंमत विचारात घेतली जाते. किमान किंमत आधार निवड (LCBS) पद्धत ही सामान्यपणे मानांकित व नियमित स्वरूपांच्या कामासाठी (उदा. साध्या अभियांत्रिकी कामांचे आराखडे तयार करणे) ज्यांच्यासाठी प्रचलित पद्धती आणि मानके अस्तित्वात आहेत, अशा कामांसाठी योग्य आहे.

प्रस्तावासाठी विनंती दस्तऐवजामध्ये तांत्रिक प्रस्तावासाठी कमीत कमी गुण निश्चित करता येतात. त्या प्रस्तावांना निश्चित केलेल्या कमीत कमी गुणांपेक्षा जास्त गुण प्राप्त झाले आहेत अशा प्रस्तावापैकी ज्या प्रस्तावाची मूल्यमापन केलेली किंमत सर्वात कमी आहे अशा प्रस्तावास सर्वाधिक लाभदायक प्रस्ताव ठरविण्यात येते .

५. सल्लागार पात्रता आधारित निवड (Selection Based on Consultants Qualification-CQS):

कर्जदार (प्रकल्प) अभिव्यक्ती स्वारस्यसाठी प्रस्तावास Terms of Reference (ToR) जोडून विनंती करेल. कमीतकमी तीन पात्र संस्थांना (फर्मसना) त्यांच्या संबंधित अनुभव आणि पात्रताविषयी माहिती सादर करण्याची विनंती करण्यात येईल. अभिव्यक्ती स्वारस्यसाठीचा प्रस्ताव (REoI) सादर केलेल्या संस्थांमधून सर्वोत्तम पात्रता व संबंधित अनुभव असलेल्या संस्थेची निवड करण्यात येते व त्या संस्थेस तांत्रिक व आर्थिक प्रस्ताव सादर करण्यासाठी व वाटाघाटी करण्यासाठी आमंत्रित करण्यात येते.

अभिव्यक्ती स्वारस्यसाठीच्या प्रस्तावाची (REoI) जाहिरात करणे अनिवार्य नाही. लहान स्वरूपाची कामे करण्यासाठी किंवा आपत्कालीन परिस्थिती ज्यामध्ये स्पर्धात्मक प्रस्ताव करणे आणि मूल्यमापन करणे आवश्यक नाही अशा ठिकाणी सल्लागार पात्रता आधारित निवड पद्धतीचा अवलंब करण्यात येतो.

६. थेट निवड (Direct Selection):

जेव्हा खरेदी करताना “प्रमाणबद्ध”(Proportional), “हेतुसाठी- योग्य”(fit-for-purpose) आणि “पैशाला किंमत”(value for money) या बाबींचा विचार केला जातो तेव्हा थेट निवड पद्धतीचा (एकल स्रोत किंवा एकमेव-स्रोत निवड) अवलंब केला जातो. म्हणजे: केवळ एकाच सल्लागार संस्थेशी संपर्क साधणे आणि वाटाघाटी करणे.

जेव्हा एखाद्या सेवेचा पुरवठा करण्यासाठी एकच संस्था पात्र असते किंवा सदर संस्थेस प्राधान्य देण्याबाबत सबळ समर्थन असते तसेच सदर संस्थेस सदर कामाचा अपवादात्मक अनुभव असतो, अशावेळी ही पद्धत वापरणे योग्य आहे.

सल्लागार संस्थांची थेट निवड खालील परिस्थितीत योग्य असू शकते:

- सल्लागार सेवा देण्यासाठी अस्तित्वात असलेला करारनामा, असा करारनामा ज्यास जागतिक बँकेने वित्त पुरवठा केलेला नाही परंतु सदर करारनामा जागतिक बँकेस मान्य असलेल्या प्रापण पद्धती अवलंबून करण्यात आलेला आहे, अशा करारनाम्यास जेव्हा करारनाम्यास सबळ समर्थन आहे, स्पर्धा केल्यामुळे कोणताही फायदा मिळणार नाही तसेच किंमतीचा वाजवीपणा आहेत. तेव्हा त्याचप्रकारच्या अतिरीक्त सेवेसाठी सदर करारनाम्यास मुदतवाढ देण्यात येऊ शकते.
- गेल्या १२ महिन्यांच्या काळात सल्लागाराने केलेले पूर्वीचे काम पुढे चालू ठेवण्यासाठी , जेथे तांत्रिक दृष्टिकोनातील सातत्य, प्राप्त झालेला अनुभव आणि त्याच सल्लागाराची चालू असलेली व्यावसायिक जबाबदारी ज्यामुळे नवीन स्पर्धेपेक्षा अस्तित्वातील सल्लागारांच्या सेवा चालू ठेवणे हिताचे आहे ज्यात पूर्वीच्या कामामध्ये सल्लागाराची कामगिरी समानधानकारक आहे.
- समान स्वरूपाच्या सेवा देण्यासाठी संस्थेने यापूर्वी कर्जदारासोबत करार पूर्ण केलेला असून अशा कंपनीची

पुननिवड करण्यासाठी समर्थनीय आवश्यकता आहे. दिलेल्या समर्थनानुसार संस्थेची पूर्वीच्या करारनाम्याच्या अंतर्गत समाधारकारक कामगिरी आहे, तसेच स्पर्धा केल्यामुळे फायदा होणार नाही, आणि किंमती या वाजवी आहेत.

- खरेदीच्या आराखडयानुसार (प्रोक्युरमेंट प्लॅनमध्ये) मान्य केल्यानुसार खरेदी कमी मूल्य आणि कमी जोखीमीची आहे.
- अपवादात्मक परिस्थितीमध्ये, उदाहरणार्थ, आणीबाणीच्या परिस्थितीस प्रतिसाद म्हणून;
- केवळ एक संस्था (फर्म) पात्र आहे, किंवा एका संस्थेला (फर्मला) सदर कामासाठी अपवादात्मक मूल्याचा अनुभव आहे;
- परिच्छेद ३.२३ सी नुसार, एक शासन मान्य उपक्रम, विद्यापीठ, संशोधन केंद्र किंवा कर्जदाराच्या देशाच्या संस्था ज्या अद्वितीय आणि अपवादात्मक स्वरूपाच्या आहेत; किंवा
- परिच्छेद ७.२७ आणि ७.२८ नुसार संयुक्त राष्ट्रांच्या संस्थांची (UN Agencies) थेट निवड

थेट निवडीच्या सर्व प्रकरणांमध्ये, कर्जदार निष्पक्षता आणि समानता सुनिश्चित करेल, आणि याची खात्री करण्यासाठी कार्यपद्धती निश्चित करेल:

- समान स्वरूपाच्या सेवांसाठी किंमती वाजवी असून बाजार मूल्याशी सातत्यपूर्ण आहेत. आणि
- स्पर्धात्मक प्रक्रिया टाळण्यासाठी आवश्यक सल्लासेवांची छोट्या-तुकड्यात विभागणी करण्यात आलेली नाही.

महाराष्ट्र शासन - कृषि विभाग

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प

३० ब, आर्केड, वर्ल्ड ट्रेड सेंटर, कफ परेड, मुंबई-४०० ००५

दूरध्वनी क्र. ०२२-२२९६३३५९/२

ई-मेल :-mahapocra@gmail.com

जा क्र. नादेकृसंप्र- १११८ / प्र क्र १६३ / कृव्यवि / ४२

दि. १४.०१.२०१९
१५

प्रति,

प्रकल्प संचालक, आत्मा
(प्रकल्पातील सर्व जिल्हे)

विषय :- नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत हवामान अनुकूल वस्तूसाठी उदयोन्मुख मुल्य-शृंखला बळकट करणे घटकांतर्गत वित्तीय संस्था/व्यावसायिक बँका यांनी मूल्यांकन केलेल्या व्यावसायिक प्रस्तावांना सहाय्य करणे (शेतकरी गट/शेतकरी उत्पादक संघ /शेतकरी उत्पादक कंपनी) मार्गदर्शक सूचना सन २०१८-१९
भाडेत्वाचा करारनामाबाबत शुद्धिपत्रक

संदर्भ :- १. या कार्यालयाच्या मार्गदर्शक सूचना क्र.नादेकृसंप्र-१११८/प्र.क्र.१६३/कृव्यवि/४६० दि. १३/११/२०१८.
२. गट शेतीस प्रोत्साहन व सबलीकरणासाठी शेतकऱ्यांच्या गट शेतीस चालना देणे मा.सु. सन २०१८-१९.

उपरोक्त संदर्भीय पत्रान्वये नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्पांतर्गत हवामान अनुकूल वस्तूसाठी उदयोन्मुख मुल्य-शृंखला बळकट करणे घटकांतर्गत वित्तीय संस्था/व्यावसायिक बँका यांनी मूल्यांकन केलेल्या व्यावसायिक प्रस्तावांना सहाय्य करणे (शेतकरी गट/शेतकरी उत्पादक संघ /शेतकरी उत्पादक कंपनी) मार्गदर्शक सूचना सन २०१८-१९ निर्गमित करण्यात आलेल्या आहेत. त्यामध्ये अर्थसहाय्यामधील आवश्यक कागदपत्रातील मुद्दा क्र. ७ मध्ये "प्रकल्पासाठी उपलब्ध जमिनीचा ७/१२, ८अ (किंवा २० वर्षे भाडेत्वाचा करारनामा व आवश्यक असल्यास प्रकल्पाच्या वापरासाठी परवानगी असलेबाबत सक्षम अधिकाऱ्याचे प्रमाणपत्र)." वाचावे असे स्पष्ट करण्यात येत आहे.

Mahaling

प्रकल्प संचालक

नानाजी देशमुख कृषि संजीवनी प्रकल्प, मुंबई

प्रत- माहितीस्तव सादर

१.सचिव, कृषि व पणन विभाग, मंत्रालय, मुंबई

२.प्रधान सचिव, पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई

माहिती व पुढील कार्यावाहीस्तव अग्रेषित

३.आयुक्त, कृषि, कृषि आयुक्तालय, पुणे

४. जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी, (प्रकल्पांतर्गत सर्व)

५.उप विभागीय कृषि अधिकारी, (प्रकल्पांतर्गत सर्व)